

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra mezinárodních vztahů

Bakalářská práce

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra mezinárodních vztahů

Lucie dos Santosová da Silva

**Diaspory a zahraniční politika: případová studie
Jemenu**

Bakalářská práce

Praha 2023

Autor práce: Lucie dos Santosová da Silva

Studijní program: Politologie a mezinárodní vztahy

Vedoucí práce: doc. PhDr. Michal Smetana, Ph.D.

Rok obhajoby: 2023

Bibliografický záznam

DOS SANTOSOVÁ DA SILVA, Lucie. *Diaspory a zahraniční politika: případová studie Jemenu*. Praha, 2023, počet s. 85. Bakalářská práce, Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií. Vedoucí práce doc. PhDr. Michal Smetana, Ph.D.

Rozsah práce: 56 895 znaků (včetně mezer)

Abstrakt

Tato bakalářská práce je případovou studií jemenské diaspory. Cílem práce je zmapování vlivu jemenské diaspory, se zaměřením na jemenskou diasporu ve Velké Británii na konflikt v zemi. Za pomoci teorie formulované Y. Shainem a A. Barthem v článku *Diasporas and International Relations Theory*. Pro uplatňování vlivu diaspory je zásadní demokratická hostitelská země. Výzkum byl proveden pomocí polostrukturovaných rozhovorů s odborníky a příslušníky diaspory. V práci bylo zjištěno, že jemenská diaspora má zájem se aktivně do dění v Jemenu zapojit, ale nemá na dění v zemi výraznější politický vliv. Největším přínosem diaspory je zasílání finanční prostředků a materiální pomoci do Jemenu.

Abstract

This bachelor thesis is a case study of the Yemeni diaspora. The thesis aims to map the impact of the Yemeni diaspora with a focus on the Yemeni diaspora in the UK, on the conflict in the country. Using the theory formulated by Y. Shain and A. Barth in *Diasporas and International Relations Theory*. A democratic host country is essential for the diaspora to exercise influence. The research was conducted through semi-structured interviews with experts and members of the diaspora. The thesis found that the Yemeni diaspora is interested in being actively involved in Yemen but does not have a significant political influence on events in the country. The biggest contribution of the diaspora is the sending of funds and material aid to Yemen.

Klíčová slova

Jemen, jemenská diaspora, zahraniční politika, Velké Británie, remitence

Keywords

Yemen, Yemeni diaspora, foreign policy, Great Britain, remittances

Title

Diaspora and Foreign Policy: A Case Study of Yemen

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 3. května 2023

Lucie dos Santosová da Silva

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem svým respondentům a respondentkám, že ochotně zodpověděli všechny mé dotazy.

Dále bych ráda poděkovala své rodině za to, že mě podporuje ve studiu a svým přátelům, a to hlavně Míše, Evě a Charliemu. Děkuji, že jste mě podporovali celou tu dlouhou dobu.

A v neposlední řadě bych ráda poděkovala vedoucímu práce doc. PhDr. Michalu Smetanovi, PhD. za velkou trpělivost.

Obsah

ÚVOD.....	1
1. Teoretická východiska	3
1.1. Vymezení pojmu diaspora	3
1.2. Diaspory a teorie mezinárodních vztahů.....	5
1.3. Faktory ovlivňující efektivitu fungování diaspory	7
2. Metodologie.....	8
2.1. Výběr respondentů.....	8
3. Válka a humanitární situace v Jemenu	10
3.1. Válka v Jemenu	10
3.2. Humanitární situace v Jemenu	14
4. Případová studie – jemenská diaspora.....	17
4.1. Jemenská diaspora ve Velké Británii	17
4.1.1. Vnitřní štěpení diaspory	19
4.1.2. Mobilizace diaspory ve Velké Británii.....	21
4.2. Další jemenské diaspory	23
4.3. Shrnutí.....	26
ZÁVĚR.....	27
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	29
Odborná literatura.....	29
Ostatní elektronické zdroje	29
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	34
SEZNAM PŘÍLOH.....	35
PŘÍLOHY	36

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá vlivem jemenské diaspory na válečný konflikt v Jemenu. Obecně jsou diaspory nestátní aktéři mezinárodních vztahů. Přestože se diaspory nachází mimo svůj domovský stát, jsou vnímány jako jeho součást a jsou schopny ovlivňovat dění jak v něm, tak v hostitelské zemi.

Problematika diaspor je již dobře prozkoumaný fenomén. Práce, které se jím zabývají, se věnují mobilizaci diaspor¹ nebo jaký mají vliv na ozbrojené konflikty v zemích původu.²

Tato práce si klade za cíl zmapování vlivu jemenské diaspory na konflikt ve vlasti. Mimo Jemen žije sedm milionů Jemenců v padesáti zemích světa.³ Konflikt v Jemenu má počátky v protestech z roku 2011, tyto protesty vypukly v rámci tzv. Arabského jara. Na jedné straně stojí povstalecká skupina zajdíských šítů Ansar Alláh (Hútíjové), kteří jsou podporováni Iránem, a na druhé straně je mezinárodně uznaná vláda v čele s prezidentem Hádím, který momentálně pobývá v exilu v Rijádu. V březnu roku 2015 se do konfliktu zapojila mezinárodní koalice vedená Saudskou Arábií. Koalice v boji proti vzbouřencům využívá hlavně letecké útoky. Důsledkem konfliktu je nejhorší humanitární krize na světě. Média často píšou o válce v Jemenu jako o „zapomenuté válce“ a jedním z faktorů, který na to může mít vliv je (ne)aktivita diaspory.

Ve své práci se zaměřím na jemenskou diasporu ve Velké Británii. Podle sčítání lidu v roce 2001 žilo ve Velké Británii 70-80 tisíc Jemenců, novější data nejsou k dispozici.⁴ Velká Británie má s Jemenem historické vazby. Aden, přístavní město na jihu Jemenu, bylo mezi lety 1839-1967 pod britskou koloniální správou.⁵ A právě z Adenu začali v druhé polovině 19. století přicházet do Velké Británie první Jemenci. Ti tak představují nejstarší muslimskou komunitu v zemi. Jemenci původně byli levnou pracovní silou na britských

¹ KOINOVA, Maria. Four Types of Diaspora Mobilization: Albanian Diaspora Activism For Kosovo Independence in the US and the UK. *Foreign Policy Analysis* [online]. 2013, 9(4), 433-453. ISSN 17438586. Dostupné z: doi:10.1111/j.1743-8594.2012.00194.x

² MARIANI, Fabio, Marion MERCIER a Thierry VERDIER. Diasporas and conflict. *Journal of Economic Geography* [online]. 2018. ISSN 1468-2702. Dostupné z: doi:10.1093/jeg/lby014

³ AL-DAILAMI, Ali. Yemenis in Saudi Arabia: Less Money to Send Home, More Pressure to Leave. *San'a Sana'a Centre for Strategic Studies*. [cit. 2022-07-28]. Dostupné z: <https://sanaacenter.org/publications/analysis/11448>.

⁴ Sheffield city council. *Yemeni community research guide*. [cit. 2022-07-22]. Dostupné z: <https://www.sheffield.gov.uk/libraries-archives/access-archives-local-studies-library/resegq4+68954arch-guides/yemeni-community>.

⁵ Al Jazeera. *What is going on in Southern Yemen*. [cit. 2022-07-22]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/opinions/2018/1/29/what-is-going-on-in-southern-yemen>.

obchodních lodích, a i proto jsou dodnes největší komunity v některých přístavních městech.⁶

K výzkumu je využita teorie formulovaná Yossi Shainem a Aharonem Barthem v článku *Diasporas and International Relations Theory*. Teorie využívá teoretický prostor na pomezí liberalismu (důraz na domácí politiku) a konstruktivismu (důraz na identitu). Pomocí jejich teorie chci zjistit, jakým způsobem může diaspora ovlivňovat politiku ve své vlasti. Práce by měla odpovědět na výzkumnou otázku **„Jak ovlivňuje jemenská diaspora konflikt v zemi?“**.

Jako jeden z faktorů, který je klíčový pro fungování diaspory, je liberálně demokratická hostitelská země. V liberálně demokratických státech se mohou diaspory sdružovat do zájmových skupin v rámci občanské společnosti, která je v nedemokratických státech omezována.⁷

První kapitola se věnuje popisu a představení teorie, jejímu zařazení do teoretického rámce a faktorům, které ovlivňují uplatňování vlivu diaspory. Ve druhé kapitole popisují metodologický postup využitý při výzkumu. Třetí kapitola se věnuje stručnému shrnutí konfliktu a dále událostem, které mu předcházely a popisu humanitární situace v zemi. Poslední kapitola je samotnou případovou studií. Závěrečná zjištění a shrnutí práce je obsaženo v kapitole Závěr.

⁶ Britain's first Yemenis [film]. ALSAEDI Mohammed. VB: Al Jazeera, 2015. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/program/al-jazeera-world/2015/4/29/britains-first-yemenis>.

⁷ SHAIN, Yossi a Aharon BARTH. *Diasporas and International Relations Theory*. *International Organization* [online]. 2003, 57(3), 449-479 [cit. 2023-05-03]. ISSN 0020-8183. Dostupné z: doi:10.1017/S0020818303573015.

1. Teoretická východiska

1.1. Vymezení pojmu diaspora

Podle dat Organizace spojených národů, za rok 2020, žije mimo zemi svého původu 281 milionů lidí, což představuje 3,6 % světové populace.⁸

Termínem diaspora se většinou označují společenství osob žijících mimo zemi původu, se kterou udržují vztahy a identifikují se s ní. Tato identita bývá často spojována s národem, ale je možné tento termín použít na další identity jako je náboženská příslušnost (např. muslimská diaspora). Identity mohou být vzájemně propojeny.

Nelze ovšem předpokládat, že všichni migranti jsou součástí diaspory.⁹ Zároveň je možné do diaspory zahrnout i potomky migrantů, kteří se už narodili nebo vyrůstali v hostitelské zemi, ale se zemí původu udržují kontakt (ať už formou jazyka, kultury nebo třeba návštěvami příbuzných v zemi původu).

Další definici nabízí Maria Koin, která se zabývá výzkumem diaspor. Diasporu definuje jako: „*Sociální kolektivitu¹⁰, která existuje přes státní hranice a která si v průběhu času: 1) udržela kolektivní národní, kulturní nebo náboženskou identitu. A to díky pocitu vnitřní koheze a udržováním vztahů se svou domovinou (ať už reálnou nebo smyšlenou); 2) projevila schopnost oslovit kolektivní zájmy svých členů a rozvinout vnitřní organizační rámec a nadnárodní vazby.*“¹¹

Shain a Barth ve své práci diasporu definují jako lidi se společným původem, kteří více či méně trvale žijí mimo hranice své etnické nebo náboženské domoviny. Ať už je tato vlast skutečná nebo symbolická, nezávislá, nebo pod cizí kontrolou. Členové diaspory se sami identifikují nebo jsou identifikováni ostatními jako součást národa své

⁸ United Nations – Department of Economic and Social Affairs. *International Migration 2020 Highlights*. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.un.org/en/desa/international-migration-2020-highlights>.

⁹ MIRILOVIC, Nikola; MARINOVA, Nadejda. *Diasporas and Politics*. *Political Science*. Oxford University Press [online]. 2021. ISBN 0199756228. Dostupné z: doi:10.1093/obo/9780199756223-0342.

¹⁰ Kolektivita je označení pro libovolné seskupení osob, využívá při analýze kolektivního chování. S pojmem pracuje jen ve francouzské a anglosaské sociologii. – PETRUSEK, Miroslav. Kolektivita. *Sociologická encyklopedie*. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kolektivita>

¹¹ KOINOVA, Maria. Four Types of Diaspora Mobilization: Albanian Diaspora Activism For Kosovo Independence in the US and the UK. *Foreign Policy Analysis* [online]. 2013, 9(4), 433-453. ISSN 17438586. Dostupné z: doi:10.1111/j.1743-8594.2012.00194.x

vlasti, a jako takoví jsou často vyzýváni k účasti na záležitostech souvisejících s vlastní nebo jsou do těchto záležitostí zapojeni.¹²

¹² SHAIN, Yossi a Aharon BARTH. Diasporas and International Relations Theory. *International Organization* [online]. 2003, 57(3), 449-479. ISSN 0020-8183. Dostupné z: doi:10.1017/S0020818303573015.

1.2. Diaspory a teorie mezinárodních vztahů

Yossi Shain a Aharon Barth ve svém článku *Diasporas and International Relations Theory* (Diaspory a teorie mezinárodních vztahů) popisují roli diaspor v mezinárodních vztazích. Autoři diaspory zasadili do teoretického prostoru na pomezí liberalismu a konstruktivismu. Svou teorii následně testují na případu arménské a židovské diaspory.¹³

Liberalismus dává důraz na domácí politiku a také se zdůrazňuje důležitost mezinárodních institucí. Právě domácí politika má podle liberalismu vliv na zahraniční politiku státu. Tuto státní politiku státu mohou ovlivňovat různí nestátní aktéři, např. zájmové skupiny. Konstruktivismus jako kritická teorie, považuje za aktéry mezinárodních vztahů nejenom státy, instituce, ale také jedince. Každý má svoji identitu a ve státě tak může existovat více identit, které se vzájemně nemusí vylučovat.¹⁴

Konstruktivismus a liberalismus vnímá širší roli států a nestátních aktérů v mezinárodních vztazích. Pro diaspory je identita důležitá. Její členové žijí v jiném státě, ale s vlastní udržují kontakt a často jsou okolím vnímáni jako její zástupci. Členové takových diaspor se pak často organizují do skupin a snaží se ovlivnit politiku jak v domovském státě, tak v hostitelské zemi.¹⁵

Diaspory jsou schopné ovlivňovat politiku jak v hostitelské zemi, tak ve vlasti. Podle Shaina a Bartha mohou být diaspory aktivními nebo pasivními aktéry. Tato práce se soustředí na aktivní roli diaspory. V případě, že v zemi původu nastane ozbrojený konflikt, mohou diaspory, jako aktivní aktéři, dodávat finance, zbraně nebo rekruty, těmito prostředky mohou ovlivnit další směřování konfliktu. Diaspory také mohou mít přímý vliv prostřednictvím politických zástupců, ale hlavně mohou dosáhnout vlivu ekonomickými prostředky.¹⁶

¹³ SHAIN, Yossi a Aharon BARTH. *Diasporas and International Relations Theory*. *International Organization* [online]. 2003, 57(3), 449-479 [cit. 2023-05-03]. ISSN 0020-8183. Dostupné z: doi:10.1017/S0020818303573015.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid.

Shain a Barth na základě výše popsaných faktorů a konceptů představují teorii, kterou poté ve svém článku testují na arménské a židovské diaspoře. Jejich teorie stanovuje podmínky, které musí být splněny pro to, aby diaspora mohla ovlivňovat zahraniční politiku vlasti: hostitelská země musí být demokratická a motivace diaspory je identitárně založená. Závislou proměnnou poté tvoří vliv diaspory na zahraniční politiku, ta je determinovaná poměrem sil mezi zahraniční politikou vlasti a diasporou samotnou – tento poměr je tedy tzv. intervenující proměnná. Rovnováha mezi vlastní a diasporou je definována třemi faktory, které teorie definuje jako nezávislé proměnné. Jedná se o silné či slabé postavení vlasti (a to jak ve smyslu materiálním, ideologickém i v otázce propustnosti), míru jednoty v otázkách zahraniční politiky v rámci diaspory a vnímání diaspory jako přítěže či přínosu pro vlast.¹⁷

Podle Shaina a Bartha mají diasporu různé důvody a motivace, proč se snaží ovlivňovat dění ve své vlasti. Ve svém článku popisují čtyři druhy motivací.

V prvním případě má zahraniční politika vlasti dopad na celou komunitu (ať už jsou ve vlasti nebo mimo ni), což vede k tomu, že zájem ovlivnit dění není odvozený od identity, ale identita se stává zájmem. Ve druhém případě domovský stát a diaspora vnímají některé politiky státu rozdílně. Pokud mají diasporu pocit, že tyto politiky ohrožují bezpečnost státu, snaží se vyjádřit své znepokojení. Za třetí diaspora může nabýt dojmu, že zahraniční politika vlasti ovlivňuje zájmy určité komunity, diaspora se v tomto případě může snažit ovlivnit politiku vlasti tak, aby odpovídala jejím prioritám. A za čtvrté diasporu se velmi úzce zaměřují na dění ve svém domovském státě. V některých případech mají diasporu pocit, že zahraniční politika domovského státu ohrožuje jejich samotné fungování.¹⁸

Sdílená identita hraje hlavní roli ve všech motivacích diaspory.

¹⁷ SHAIN, Yossi a Aharon BARTH. Diasporas and International Relations Theory. *International Organization* [online]. 2003, 57(3), 449-479 [cit. 2023-05-03]. ISSN 0020-8183. Dostupné z: doi:10.1017/S0020818303573015.

¹⁸ SHAIN, Yossi a Aharon BARTH. Diasporas and International Relations Theory. *International Organization* [online]. 2003, 57(3), 449-479 [cit. 2023-05-03]. ISSN 0020-8183. Dostupné z: doi:10.1017/S0020818303573015.

1.3. Faktory ovlivňující efektivitu fungování diaspory

Y. Shain a A. Barth ve své práci popisují faktory, které mají dopad na fungování diaspory. Pro uplatňování svého vlivu potřebuje mít diaspora motiv, příležitost a prostředky. Tyto faktory jsou pak závislé na schopnosti organizovat se jako zájmová skupina. Kromě toho jsou také závislé na otevřenosti politického systému vlasti a jeho ochotě tyto zájmy vyslechnout a následně reflektovat. Všechny faktory jsou vzájemně propojené.¹⁹

Politický režim v hostitelské zemi přímo determinuje možnosti diaspory se organizovat a uplatňovat svůj vliv. V nedemokratických režimech má občanská společnost přinejmenším omezenou možnost fungování.²⁰

Stejně jako u hostitelské země je i u vlasti do jisté míry důležitá určitá propustnost (*permeability*) politiky. Čím více demokratická vlast je, tím více je náchylná k ovlivnění diasporou. Tato propustnost se ale týká nejen demokratických států, ale i států, které mají nedostatek materiálních, ideologických a institucionálních zdrojů. To se týká tzv. zhroucených států, mezi které patří i Jemen.

Podle Fragile States Index 2022, se Jemen umístil na prvním místě jako křehký stát (*Fragile State*)²¹, tyto státy vliv diaspor vítají.²² Jestliže domovský stát potřebuje pomoc a diaspora je jednotná ohledně toho, jakým směrem by se měla ubírat zahraniční politika vlasti, je zesílena schopnost diaspory tento směr ovlivnit.²³

¹⁹ SHAIN, Yossi a Aharon BARTH. Diasporas and International Relations Theory. *International Organization* [online]. 2003, 57(3), 449-479 [cit. 2023-05-03]. ISSN 0020-8183. Dostupné z: doi:10.1017/S0020818303573015.

²⁰ Ibid.

²¹ World Population Review. *Fragile State Index 2022*. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://fragilestatesindex.org/global-data/>.

²² SHAIN, Yossi a BARTH, Aharon. Diasporas and International Relations Theory. *International organization*. New York, USA: Cambridge University Press, 2003, 57(3), 449-479. ISSN 0020-8183. Dostupné z: doi:10.1017/S0020818303573015.

²³ Ibid.

2. Metodologie

2.1. Výběr respondentů

Sběr dat pro výzkum probíhal pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Respondenti nepředstavují reprezentativní vzorek diaspory a ani to nebylo cílem práce.

V počátcích svého výzkumu jsem měla v plánu mít rozhovory jak se členy diaspory, tak s výzkumníky a novináři, bohužel jsem velmi záhy zjistila, že získání rozhovorů bude komplikované. V období od listopadu 2022 do února 2023 jsem oslovila e-mailem dvacet lidí, pouze devět z nich mi odpovědělo, a to i přesto, že jsem je oslovovala opakovaně. Celkem dvě z odpovědí byly zamítavé. Jedna výzkumnice rozhovor odmítla z časových důvodů a s dalším osloveným respondentem jsem se ani přes pět pokusů nezvládla setkat.

Celkem se tedy uskutečnilo sedm rozhovorů, z toho jeden pouze písemnou formou. Paní Addailamy žije v Jemenu a kvůli nestabilnímu internetovému připojení a problémů s telefonním signálem, jsem zvolila písemnou variantu. Ostatní rozhovory proběhly pomocí online telekomunikačních platforem.

První rozhovor se uskutečnil v prosinci 2021 a poslední v červnu 2022. Každý rozhovor trval minimálně čtyřicet pět minut, počet otázek se vždy pohyboval kolem dvanácti. Před začátkem a po konci rozhovoru jsme s respondenty většinou vedli krátkou konverzaci. Z šesti rozhovorů se jich pět uskutečnilo v angličtině. Přepisy rozhovorů byly upraveny pro snazší čtení a snadnější orientaci v textu.

První respondentkou byla Zuzana Kováčiková, bezpečnostní analytička, která se v průběhu studia zabývala Blízkým východem a mluvila s Jemenci žijícími v Saudské Arábii a Egyptě.

Druhou respondentkou byla Marwa Baabbad, která je členka užšího vedení The British-Yemeni Society. Ve svém výzkumu se zabývá problematikou genderu a bezpečnosti na Blízkém východě.

Třetí respondentkou byla sociální antropoložka Al-Majali Sollen, ta se ve svém výzkumu zabývá jemenskou diasporou v Jordánsku, také se zabývá jemenskými uprchlíky a historií Jemenu.

Čtvrtou respondentkou byla Sabinou Addailamy, se kterou jsem se spojila pouze písemně. Paní Addailamy je Češka, která žije v Jemenu, kde také založila charitativní

organizaci. V hlavním městě Saná funguje tzv. Kuchyň, kde se denně vydává teplé jídlo desítkám lidí. Část rodiny jejího manžela žije ve Velké Británii.

Pátým respondentem byl Mohammed Sharqawi, který se ve své dizertační práci zabýval vývojem jemenské diaspory ve Velké Británii.

Šestou respondentkou je Marine Poirier, která pracuje jako výzkumnice ve French Institute for Studies in Middle East. V současnosti se zabývá jemenskou elitou v Egyptě.

Posledním respondentem byl doktor Abdul Galil Shaif Kasim, má doktorát z politologie a je předsedou organizace Friends of South Yemen. Dlouhodobě se angažuje v dění kolem Jemenu. Před začátkem rozhovoru se mě doktor Shaif zeptal, jestli jsem ze Spojených států amerických. Když zjistil, že jsem z České republiky, měla jsem pocit, že se velmi snížil jeho zájem o rozhovor. Po chvíli jsme se, ale v konverzaci dostali k tomu, že v Československu bylo několik studentů z Jižního Jemenu a jeho zájem o rozhovor se opět zvedl.

I přesto, že se v práci zaměřuji především na jemenskou diasporu ve Velké Británii, jejího fungování se týkaly jen tři rozhovory. Důvodem je, že na spoustu odborníků není možné nalézt přímý kontakt, proto jsem musela kontaktovat třetí strany (např. think tanky, ve kterých působí) a které mě často přesměrovaly na jinou osobu, jejíž specializace se týká jiného regionu, což jsem zjistila až na začátku rozhovoru.

Dva ze tří rozhovorů jsou přímo se zástupci diaspory a zároveň představiteli organizací sdružující Jemence ve Spojeném království. Na dva respondenty jsem dostala kontakt od předchozích respondentů.

3. Válka a humanitární situace v Jemenu

3.1. Válka v Jemenu

V roce 2011 v Jemenu eskalovaly protesty v rámci tzv. Arabského jara.²⁴ Demonstranti požadovali odstoupení prezidenta Alího Abdalláha Sáliha a vytvoření nové vlády. Prezident Sálih vykonával funkci prezidenta Jemenu od sjednocení země v roce 1990, předtím ale mezi lety 1978-1990 zastával funkci prezidenta Jemenské arabské republiky (Severní Jemen).

Důležitou roli v jemenských protestech sehráli mladí lidé, lidskoprávní aktivistka Tawakkol Karman získala za svou roli při protestech v roce 2011 Nobelovu cenu za mír.²⁵ Vláda se snažila protesty potlačit násilím. Jeden z nejhorších střetů se odehrál 18. března 2011, kdy bylo snipery zabito 52 protestujících na univerzitě v hlavním městě Saná.²⁶

Tlak vytvořený protestujícími zajistil silné postavení opozice, která zahájila jednání s Radou pro spolupráci států v Zálivu. Měsíce protestů a jednání nakonec zajistily, že po více než 30 letech odstoupil prezident Sálih ze své funkce a na jeho místo nastoupil viceprezident Abd Rabú Mansúr Hádí, který je od roku 2016 v exilu v Rijádu v Saudské Arábii.²⁷

Protesty podporovali Hútióvé, šiítská, zajdíjská²⁸ menšina ze severu země, formálně hnutí Ansar Alláh, v současnosti podporována Íránem.²⁹ Hútijské komunity byly dlouhodobě utlačovány jemenskou vládou, proto se také zapojily do protestů v průběhu roku 2011.

Následkem protestů vznikl v zemi chaos a docházelo k násilí, které posléze přerostlo v občanskou válku.

²⁴ Série protestů v zemích Severní Afriky a Blízkého východu, protesty začaly v Tunisku. – ČT24 – Česká televize. *Před deseti lety se prohnalo Blízkým východem „arabské jaro“.* *Ohně revoluce v některých zemích hoří dodnes.* [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3242226-pred-deseti-lety-se-prohnalo-blizkym-vychodem-arabske-jaro-ohne-revoluce-v-nekterych>.

²⁵ Nobel Peace Prize Laureate Tawakkol Karman. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://tawakkolkarman.net/en/about>.

²⁶ Reuters. *Timeline: Protest against Saleh rule in Yemen.* [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-yemen-events-timeline-idUSTRE7971IJ20111008>.

²⁷ BBC News. *Yemen's president Ali Abdullah Saleh cedes power.* [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-17177720>.

²⁸ Zajdíja je šiítská sekta a její vyznavači žijí primárně v Jemenu. – MENDEL, Miloš. *zajdíja.* *Religionistická encyklopedie.* [cit. 2023-03-29]. Dostupné z: [https://rg-encyklopedie.soc.cas.cz/index.php/zajdija_\(JK1-1\)](https://rg-encyklopedie.soc.cas.cz/index.php/zajdija_(JK1-1)).

²⁹ BBC News. *Why is the war there getting more violent?.* [cit. 2022-07-29]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29319423>.

V roce 2014 se Hútíjům podařilo převzít kontrolu nad hlavním městem Saná.³⁰ Bývalý prezident Sálíh s Hútíi nejprve vytvořil koalici, ta se ale později rozpadla. V prosinci roku 2017 byl Sálíh Hútíi zastřelen při jízdě autem.³¹

V reakci na dobytí hlavního města se do občanské války naplno zapojila mezinárodní koalice vedená Saudskou Arábií. 26. března 2015 začala vojenská operace Decisive Storm. Cílem operace bylo znovu nastolit v zemi pořádek a zastavit hútíjské povstání. Operace Decisive Storm skončila v dubnu téhož roku a byla nahrazena další vojenskou operací Renewal of Hope.³² Vojenský zásah je vnímán jako další pokračování boje mezi sunnitskou Saudskou Arábií a šíitským Iránem o nadvládu v regionu.

Mezinárodní vojenská operace využívá především letecké údery, které však zasahují kromě vojenských cílů i civilní objekty. Od roku 2015 do března 2023 bylo koalicí provedeno 25 054 náletů, při kterých zemřelo 8 983 civilistů a 10 243 jich bylo zraněno.³³ Saúdská Arábie rovněž zadržuje humanitární pomoc na hranicích a snaží se o blokádu Jemenu.³⁴

Dne 12. září 2019 byl proveden útok dronem na ropná pole Saudské Arábie.

V důsledku útoku došlo ke snížení denní produkce ropy skoro o polovinu. K útoku se přihlásilo hnutí Ansar Alláh (Hútíjové), ale z útoku byl obviněn Írán.³⁵

Během bojů se v roce 2017 na jihu Jemenu vyprofilovala separatistická skupina sunnitů. Separatisté založili Jižní přechodnou radu (Southern Transition Council – STC), která má

³⁰ ČT24 – Česká televize. *Třicet let od sjednocení je Jemen v troskách. Ničí ho válka živená ze zahraničí i nemoci.* [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3100004-tricet-let-od-sjednoceni-je-jemen-v-troskach-nici-ho-valka-zivena-ze-zahranici-i-nemoci>.

³¹ ČT24 – Česká televize. *Jemenský exprezident Sálíh je mrtev, zabili ho jeho bývalí spolubojovníci.* [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2323201-jemensky-exprezident-salih-je-mrtev-zabili-ho-jeho-byvali-spolubojovnici>.

³² Al Jazeera. *Analysis: Yemen crisis – the beginning of the end?*. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2015/4/22/analysis-yemens-crisis-the-beginning-of-the-end>

³³ Yemen Data Project. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://yemendataproject.org>.

³⁴ Human Rights Watch. *Yemen events of 2021.* [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/yemen#1ab5f4>.

³⁵ iRozhlas. *Největší ropné pole světa zasáhla požár. K útoku z dronu se přihlásili povstalečtí Húsíové.* [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/saudska-arabie-ropa-ropne-pole-dron-abkajk-churajs_1909140826_ako.

podporu Spojených arabských emirátů a usiluje o znovuoobnovení Jižního Jemenu. V čele rady stojí Aidarus al-Zoubaidi, bývalý guvernér správní oblasti Aden.³⁶

Vznik separatistické skupiny na jihu země není překvapivý. Krátce po sjednocení Jemenu, v roce 1994, proběhla občanská válka. Válka byla krátká, trvala přes dva měsíce a na jejím konci byl Jih poražen.³⁷

V srpnu 2019 začala Jižní přechodná rada bojovat s vládními silami v Adenu³⁸ a dobyli prezidentský palác a obsadili město. Nastala tedy občanská válka uvnitř již probíhající občanské války. V dubnu 2020 separatisté vyhlásili autonomii a v listopadu téhož roku pak s mezinárodně uznanou jemenskou vládou uzavřeli mírovou dohodu a dohodli se na společném postupu proti hnutí Ansar Alláh na severu země.³⁹

V prosinci 2020 oznámil prezident Hadí, že byl zformován nový vládní kabinet. Vznik vlády byl součástí mírové dohody z listopadu 2019. 24členný kabinet byl představen v Rijádu, kde v exilu žije prezident. V nové vládě jsou stejným počtem členů zastoupeny všechny regiony ze severní a jižní části země a předsedou vlády je Maeen Abdul Malik. Součástí vlády je také 5 zástupců separatistů z Jižní přechodné rady.⁴⁰ Na nově zformovanou vládu byl krátce po příletu na letiště v Adenu 30. prosince téhož roku spáchán teroristický útok. Při útoku bylo zabito nejméně 20 lidí a dalších 100 utrpělo zranění.⁴¹

Dne 1. dubna 2022 se Hútíové a mezinárodní koalice pod vedením Saudské Arábie dohodli na dvouměsíčním příměří. Příměří začalo platit v ten stejný den, kdy také začínal muslimský svátek Ramadán. Dohodu mezi Hútíi a mezinárodní koalicí zprostředkovala Organizace spojených národů.⁴²

³⁶ Al Jazeera. *Yemen: What is the Southern Transitional Council*. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2020/4/26/yemen-what-is-the-southern-transitional-council>.

³⁷ BURROWES Robert, WENNER W. Manfred. Yemen. *Encyclopedia Britannica*. [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Yemen>.

³⁸ Přístavní město na jihu Jemenu, které bylo součástí britského impéria a bývalé hlavní město Jemenské lidové demokratické republiky.

³⁹ Al Jazeera. *Yemen: What is the Southern Transitional Council*. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2020/4/26/yemen-what-is-the-southern-transitional-council>.

⁴⁰ Al Jazeera. *New Yemen gov't sworn in after Saudi-brokered power-sharing deal*. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2020/12/26/yemens-new-government-sworn-in-after-power-sharing-agreement>.

⁴¹ Al Jazeera. *Yemen: UN experts blame Houthis for attack on Aden airport*. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2021/3/31/yemen-un-experts-blame-houthis-for-attack-on-aden-airport>

⁴² Al Jazeera. *Yemen's warring parties agree to two month truce, UN says*. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/4/1/yemens-warring-parties-agree-to-two-month-truce-un-says>

Dne 7. dubna pak prezident Hadí oznámil, že své pravomoci předá nově vytvořené prezidentské radě. Hlavním úkolem rady je vyjednání mírové dohody s Hútíi a ukončit válku v zemi. Předsedou rady byl jmenován Rashad al-Alimi, poradce prezidenta Hadího a ministr vnitra ve vládě bývalého prezidenta Sáliha.⁴³

Saudská Arábie oznámila, že společně se Spojenými arabskými emiráty podpoří válkou zničenou jemenskou ekonomiku třemi miliardami dolarů.⁴⁴

V březnu letošního roku byla v Pekingu podepsána dohoda o obnovení diplomatických vztahů a znovuotevření ambasád mezi Iránskou islámskou republikou a Saudskou Arábií. Státy přerušily diplomatické vztahy v roce 2016.⁴⁵

Od 9. dubna letošního roku probíhají v hlavním městě Jemenu Saná mírové rozhovory mezi zástupci Saudské Arábie a Hútíjů. Rozhovory jsou zprostředkované Ománem a probíhají paralelně se snahami OSN. V rámci rozhovorů o míru také došlo k výměně stovek zajatců.⁴⁶

Je tedy možné, že 9 let trvajícím jemenský konflikt se chýlí ke konci.

Tato podkapitola je aktuální ke 14. dubnu 2023.

⁴³ Al Jazeera. *Yemen president hands powers to new leadership council*. [cit. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/4/7/yemen-president-transfers-powers-saudi-calls-for-houthi-talks>.

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ iRozhlas. *Saudská Arábie a Írán obnoví diplomatické vztahy, které přerušili v roce 2016, tvrdí Teherán*. [cit. 2023-04-12]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/saudska-arabie-iran-diplomaticke-vztahy-teheran_2303101511_fos.

⁴⁶ Al Jazeera. *Saudi, Omani envoys hold peace talks with Houthi leaders in Yemen*. [cit. 2023-04-17]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2023/4/9/saudi-omani-envoys-in-yemen-for-peace-talks-with-houthi-leaders>.

3.2. Humanitární situace v Jemenu

S válkou se vždy pojí utrpení civilního obyvatelstva a několik let trvající válečný konflikt v Jemenu způsobil podle OSN největší humanitární krizi na světě, která se ještě může prohloubit.

70 % jemenského obyvatelstva potřebuje nějakou formu humanitární pomoci. Od začátku konfliktu do března roku 2022 bylo v zemi vnitřně vysídleno 4,3 milionu osob.⁴⁷ Od roku 2015 do konce roku 2021 zemřelo v důsledku konfliktu 377 tisíc lidí, ať už v přímém nebo nepřímém důsledku (nedostatek potravin, nedostupná lékařská péče atd.), 70 % mrtvých tvoří děti do 5 let.⁴⁸

Kvůli špatnému přístupu k pitné vodě se v Jemenu v roce 2016 rozšířila cholera.⁴⁹ Cholera je infekční onemocnění, které způsobuje průjemy a zvracení, což vede k dehydrataci organismu. Nemoc je nejčastěji způsobena znečištěnou vodou nebo jídlem. V případě, že je infikován vodní zdroj, může dojít k velmi rychlému šíření nemoci.⁵⁰ Podle Světové zdravotnické organizace se ročně touto nemocí nakazí až 1,3-4 miliony lidí a zemře na ni 21–143 tisíc lidí.⁵¹

V Jemenu se cholerou mezi lety 2017-2020 nakazilo přes 2 miliony osob a skoro čtyři tisíce osob zemřelo.⁵² Děti do 5 let představovaly 24,2 % všech případů.⁵³ V roce 2021 byl vidět značný pokles nových případů cholery.⁵⁴

Situace dětí v Jemenu je obecně velmi špatná. Podle dat ze zprávy UNICEF z července 2021, přes 2 miliony dětí ve školním věku nenavštěvují školu, kvůli chudobě a válce. V roce 2015 to přitom bylo 890 tisíc dětí, za šest let tak došlo k více než

⁴⁷ UNHCR, The UN Refugee Agency. *Yemen*. [cit. 2022-07-30]. Dostupné z: <https://reporting.unhcr.org/yemen>.

⁴⁸ Al Jazeera. *Yemen war deaths will reach 377, 000 by end of the year: UN*. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2021/11/23/un-yemen-recovery-possible-in-one-generation-if-war-stops-now>.

⁴⁹ Medecins sans Frontiers. *Endemic in Yemen, cholera still hits Yemenis hard*. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.msf.org/endemic-yemen-cholera-still-hits-yemenis-hard>.

⁵⁰ Lékaři bez hranic. *Cholera*. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.lekari-bez-hranic.cz/cholera>.

⁵¹ World Health Organization. *Cholera*. [cit. 2023-04-10]. Dostupné z: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cholera>.

⁵² Jenom v roce 2020 se od ledna do srpna nemocí nakazilo 172 796 lidí a 50 lidí zemřelo. – WHO – Regional Office for the Eastern Mediterranean. *Cholera in Yemen, 16 August 2020*. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <http://www.emro.who.int/pandemic-epidemic-diseases/cholera/outbreak-update-cholera-in-yemen-16-august-2020.html>.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ UNICEF. *Yemen Humanitarian Situation Report – 1. 28 February 2021*. [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://www.unicef.org/documents/yemen-humanitarian-situation-report-february-2021>.

dvojnásobnému nárůstu. 400 tisíc dětí bylo nuceno školy opustit přímo kvůli válce, protože přes dva tisíce škol bylo zničeno⁵⁵, případně slouží jako přechodné ubytování pro vnitřně vysídlené Jemence nebo byly zabrány vojáky.⁵⁶ Kolem 170 tisíc učitelů a učitelek (zhruba dvě třetiny všech pedagogů) nedostává v posledních čtyřech letech pravidelný plat, což celou situaci jenom zhoršuje.⁵⁷

U dětí, které nenavštěvují školu existuje větší riziko, že budou nuceni k dětské práci nebo budou rekrutováni do ozbrojených skupin. Od března 2015 do února 2021 bylo do ozbrojených skupin naverbováno 3 600 dětí. Ještě před vypuknutím konfliktu v roce 2013 vykonávalo přes milion dětí ve věku od 5 do 17 let dětskou práci, dnes bude toto číslo několikanásobně vyšší. 72,5 % dívek se vdá do 18 let, pro tyto dívky je už pak v podstatě nemožné dokončit si vzdělání.⁵⁸

Podle zprávy OSN z prosince loňského roku bylo od března 2015 do září 2022 v Jemenu zabito nebo zmrzačeno více než 11 tisíc dětí. Skoro 4 tisíce dětí (převážně chlapců) byly naverbovány k boji.⁵⁹

Tato čísla byla OSN schopna potvrdit, ale pravděpodobně je tedy situace mnohem horší.

Pandemie covidu-19 také negativně ovlivnila humanitární situaci v zemi. Pandemie narušila dodavatelské řetězce, a to vedlo ke zdražení potravin, což ještě více prohloubilo krizi civilního obyvatelstva.

Současnou krizi v Jemenu může navíc ještě prohloubit válka na Ukrajině. Ruská invaze na Ukrajinu může vést k ohrožení globální potravinové bezpečnosti.

Podle dat International Food Policy Research Institute (IFPRI) jsou Rusko a Ukrajina zodpovědné za 12 % všech kalorií, které lidstvo konzumuje. Rusko a Ukrajina zároveň patří

⁵⁵ Od března 2015 do září 2022 proběhlo 672 útoků na vzdělávací instituce. - United Nations Children's Fund. Middle East and North Africa. *More than 11,000 children killed and injured in Yemen*. [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.unicef.org/mena/press-releases/more-11000-children-killed-or-injured-yemen>.

⁵⁶ United Nations Children's Fund, Yemen. *Education disrupted Impact of the conflict on children's education in Yemen*. July 2021. [cit. 2022-07-31]. Dostupné z: <https://www.unicef.org/yemen/media/5546/file/EDUCATION%20DISRUPTED%20Report.pdf>.

⁵⁷ OCHA. *Yemen Humanitarian Needs Overview 2021 (February 2021)*. [cit. 2022-07-31]. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-humanitarian-needs-overview-2021-february-2021-enar>.

⁵⁸ UNICEF, Yemen. *Education disrupted Impact of the conflict on children's education in Yemen*. July 2021. [cit. 2022-07-31]. Dostupné z: <https://www.unicef.org/yemen/media/5546/file/EDUCATION%20DISRUPTED%20Report.pdf>.

⁵⁹ UNICEF. *More than 11,000 children killed and injured in Yemen*. [cit. 2023-04-07]. Dostupné z: <https://www.unicef.org/mena/press-releases/more-11000-children-killed-or-injured-yemen>.

k pěti největším exportérům obilovin. Ukrajina má 50% podíl na trhu se slunečnicovým olejem.

Státy Severní Afriky a Blízkého východu většinu obilí odebírají právě z Ukrajiny a Ruska.⁶⁰ Jemen v roce 2020 importoval pšenici za 674 milionů dolarů, mezi největší dovozce patřily Spojené státy americké (195 milionů), Rusko (174 milionů) a Ukrajina (144 milionů). Rusko a Ukrajina sice podepsali dohodu, která Ukrajině umožní vývoz obilí, ale není jisté jestli dohoda situaci zlepší. Podle dohody se měl obnovit export ze tří ukrajinských přístavů (Oděsa, Černomorsk a Južne).

⁶⁰ International Food Policy Research Institute. *How will Russia's invasion of Ukraine affect global food security?*. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.ifpri.org/blog/how-will-russias-invasion-ukraine-affect-global-food-security>.

4. Případová studie – jemenská diaspora

4.1. Jemenská diaspora ve Velké Británii

Velká Británie má s Jemenem historické vazby. Aden, přístavní město na jihu Jemenu, bylo mezi lety 1839-1967 pod britskou koloniální správou.⁶¹ A právě z Adenu začali v druhé polovině 19. století přicházet do Velké Británie první Jemenci. Ti tak představují nejstarší muslimskou komunitu v zemi. Jemenci původně byli levnou pracovní silou na britských obchodních lodích, a i proto jsou dodnes největší komunity v některých přístavních městech.⁶² Podle posledních dat ze sčítání lidu v roce 2001 žilo ve Velké Británii 70-80 tisíc Jemenců.⁶³

Jak je popsáno v článku Y. Shaina a A. Bartha diaspory jsou v liberálně demokratických státech často organizovány jako zájmové skupiny, a právě ve Velké Británii existuje několik organizací sdružující Jemence, které se snaží komunikovat s politiky.

Jednou z nich je Labour Friends of Yemen. „*Labour Friends of Yemen je fórum v rámci Labour Party pro vedení konstruktivních diskuzí a rozvážné debaty o záležitostech týkajících se Jemenu. Cílem fóra je zasazovat se o podporu země, aby dosáhla míru a pomohla svému lidu obnovit moderní stát založený na principech demokracie, dodržování lidských práv a rovného občanství.*“⁶⁴ Předsedou organizace je Gill Furniss, člen Sněmovny reprezentantů a stínový ministr pro ženy a rovné příležitosti.⁶⁵ Organizace se snaží, aby byl konflikt v Jemenu i nadále parlamentním tématem.⁶⁶ Tato organizace sdružuje všechny Jemence.⁶⁷

V roce 2020 vznikla ve Velké Británii organizace Friends of South Yemen (FOSY). Hlavním cílem organizace je získání mezinárodní podpory pro znovuoobnovení nezávislosti

⁶¹ Al Jazeera. *What is going on in Southern Yemen*. [cit. 2022-07-22]. Dostupné z:

<https://www.aljazeera.com/opinions/2018/1/29/what-is-going-on-in-southern-yemen>.

⁶² Britain's first Yemenis [film]. ALSAEDI Mohammed. VB: Al Jazeera, 2015. Dostupné z:

<https://www.aljazeera.com/program/al-jazeera-world/2015/4/29/britains-first-yemenis>.

⁶³ Sheffield city council. *Yemeni community research guide*. [cit. 2022-07-22]. Dostupné z:

<https://www.sheffield.gov.uk/libraries-archives/access-archives-local-studies-library/resegg4+68954arch-guides/yemeni-community>.

⁶⁴ Labour Friends of Yemen. *About us*. [cit. 2023-22-04]. Dostupné z:

<https://www.labourfriendsofyemen.org.uk/about-us>.

⁶⁵ Labour Friends of Yemen. *The Team*. [cit. 2022-29-7]. Dostupné z:

<https://www.labourfriendsofyemen.org.uk/the-team>.

⁶⁶ Labour Friends of Yemen. *About us*. [cit. 2022-29-7]. Dostupné z:

<https://www.labourfriendsofyemen.org.uk/about-us>.

⁶⁷ AL-DEEN, Maysa Shuja, *The Long Shadow of War: Mobilization Dynamics of the Yemeni Diaspora since 2011*. Arab Reform Initiative. 2021. [cit. 2022-07-22]. Dostupné z: https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/storage.arab-reform.net/ari/2021/07/26151446/2021-07-26-EN-Diaposra_YEMEN_FINAL.pdf.

Jižního Jemenu a získání podpory britských politiků. Další organizací působící ve Velké Británii je Friends of South Yemen. Hlavním cílem FOSY je nasměrování britské politiky k podpoře zřízení nezávislého Jižního Jemenu. Na webových stránkách organizace je krátký dokument o Jižním Jemenu a jeho historii. FOSY také vydává vlastní newsletter, kde prezentují výsledky jednání na mezinárodní úrovni. Předsedou FOSY je doktor Abdul Galil Shaif Kasim, který je současně členem poradního výboru Labour Friends of Yemen.

Další organizací, která ve Velké Británii působí již třicet let je The British-Yemeni Society (BYS). Tato organizace byla založena v únoru 1993.⁶⁸ Podle M. Babbaad, členky výkonné rady BYS, se organizace soustředí na budování přátelství mezi Brity a Jemenci. Organizace je apolitická, ale pořádá debaty o dění v Jemenu, aby Jemen nevymizel z veřejné debaty. BYS pořádá akce s experty o jemenské kultuře, hudbě a historii a také organizuje sbírky na pomoc organizacím sídlícím v Jemenu.⁶⁹

⁶⁸ The British-Yemeni Society. *About Society*. [cit. 2022-07-29]. Dostupné z: <http://b-ys.org.uk/about/about-society>.

⁶⁹ Rozhovor provedený autorkou 23.12. 2021.

4.1.1. Vnitřní štěpení diaspory

Jemenská republika vznikla v květnu 1990 sloučením Jemenské arabské republiky (Severní Jemen) a Jemenské lidově demokratické republiky (Jižní Jemen). V květnu 1994 vypukla v zemi občanská válka. Jižní Jemen usiloval o odtržení, válka však skončila velmi záhy v červenci a Jižní Jemen byl poražen.⁷⁰ Tato válka a sjednocení země dodnes polarizuje jemenskou diasporu.

V květnu 2017 vznikla na jihu Jemenu Jižní přechodná rada (Southern Transitional Council – STC), která sídlí v Adenu. Rada usiluje o nezávislost Jižního Jemenu, tedy území bývalé Jemenské lidově demokratické republiky.⁷¹ V jejím čele stojí Aidarus al-Zubaidi. STC je momentálně součástí mezinárodně uznané vlády.⁷²

Podle Mohammeda Sharqawiho, sociologa, který se zabýval jemenskou diasporou ve Velké Británii, část jihojemenské diaspory vnímá nynější konflikt jako pokračování nechtěného sjednocení v roce 1990 a následné občanské války.

„Myslím si, že největší součástí konfliktu v Anglii je, že někteří se ve svých myslích nesrovnali s konfliktem a dodnes je to ovlivňuje. Konflikt z roku 2015 je pro ně jenom pokračováním událostí 90. let. Mohou své komunitě znovu připomenout, co se stalo v roce 1994 a říct: „Vidíte, měli jsme tenkrát pravdu.“⁷³

Tedy Jemenci z bývalé lidově demokratické republiky si stále uchovávají pocit křivdy ze sjednocení a zároveň mají pocit, že všechny problémy přicházejí ze severu země.

M. Sharqawi mi také v rozhovoru popsal dopad války na Jemence ve Spojeném království.

„Nevím, jestli má diaspora vliv na dění v Jemenu, ale jsem si jistý, že konflikt ovlivnil komunitu v Británii. Potkal jsem lidi, kteří začali být velmi kritičtí k lidem se kterými se dříve scházeli, ať už na akcích pořádaných organizacemi, nebo se potkávali na ulici, nebo v různých obchodech, které jsou vlastněny Jemenci. A to jenom proto, že někdo pocházel ze severní části Jemenu a ti druzí z jižní. Začali o sobě špatně smýšlet, ale nepřátelský postoj přicházel hlavně od Jemenců z jihu směrem k Jemencům ze severu, a ne naopak. Jemenci ze

⁷⁰ BURROWES Robert, WENNER W. Manfred. Yemen. *Encyclopedia Britannica*. [cit. 2022-07-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Yemen>.

⁷¹ Jedná se o 80 % území dnešního Jemenu, ale obývaného pouze 6 miliony lidí z celkových 30 milionů.

⁷² Southern Transitional Council. [cit. 2022-07-22]. Dostupné z: <https://stc-eu.org/en/sueduebergangsrat/>.

⁷³ Rozhovor provedený autorkou 7.4. 2022.

severu uznávali, že to, co Sever⁷⁴ udělal na Jihu bylo špatné, ale zároveň nepochybovali o jednotě Jemenu. Někteří zase říkali, jestli chtějí nezávislost, tak ať ji mají.“

Marwa Babbaad, členka výkonné rad British-Yemeni Society, řekla, že po sjednocení země se začali Jemenci z jihu cítit ukřivděně, že jejich vláda podepsala nevýhodnou dohodu bez jejich souhlasu. Na jihu se nachází naleziště nerostných surovin, a tak měli pocit, že nad nerostným bohatstvím ztratili kontrolu. Mezi Jemenci z bývalého Jižního Jemenu, kteří žijí ve Velké Británii jsou separatistické nálady a jakýsi sentiment po starých časech a velmi podporují Jižní přechodnou radu.⁷⁵

Předseda FOSY doktora Abdul Galil Shaif současnou situaci komentoval slovy, že je nepředstavitelné, že by při dosažení mírové dohody mohl Jemen zůstat jednotný.

„Ansar Alláh v podstatě ovládl celý sever. Existují jenom dvě řešení. Za prvé, že Jemen bude rozdělený na dva regiony a bude existovat nějaká forma centralizované komunikace mezi těmito regiony a druhou možností je úplné rozdělení na dva státy jako před rokem 1990. Experiment s jednotným státem nedosáhl ničeho, jedině, k čemu to vedlo jsou dvě občanské války 1994 a 2015, z nichž druhá trvá dodnes.“⁷⁶

Friends of South Yemen podle doktora Shaifa požaduje po OSN možnost vyhlásit referendum o odtržení Jižního Jemenu. *„Řekl bych, že 95 % lidí žijících na jihu Jemenu chce nezávislost, kdyby proběhlo referendum velmi pravděpodobně bude mít kýžený výsledek. Zatím jsme však se svou žádostí neměli úspěch, primárně proto, že Západ se více soustředí na válku a humanitární krizi než na politické problémy.“⁷⁷*

Všichni respondenti, se kterými jsem probírala situaci ve Velké Británii jsou přesvědčeni, že Jemenci z Jižního Jemenu jsou více politicky aktivní a rychle se mobilizují. Pro Jemence z jihu je tedy jejich identita a odtržení se naprosto zásadním tématem.

Je tedy velmi pravděpodobné, že otázka územního dělení bude hrát při budoucích mírových jednáních velkou roli.

⁷⁴ Sever a Jih s velkými písmeny na začátku odkazují k politickým systémům (Jemenská arabská republika a Jemenská lidová demokratická republika) před sjednocením Jemenu.

⁷⁵ Rozhovor provedený autorkou 23. 12. 2021.

⁷⁶ Rozhovor provedený autorkou 19. 6. 2022.

⁷⁷ Ibid.

4.1.2. Mobilizace diaspory ve Velké Británii

Mobilizace jemenské diaspory v reakci na dění v Jemenu měla dvě fáze. První fáze se odehrála mezi lety 2010-2014, tedy před vypuknutím války, v době protestů v rámci Arabského jara. Této fázi se věnuje například kniha *Arab Spring abroad* od autorky Dany Moss, kniha vyšla v roce 2021. V knize porovnává reakci a zapojení do dění u jemenské, lybijské a syrské diaspory.

V první fázi se ve Velké Británii hodně mobilizovali zejména mladí Jemenci. Zároveň se Jemenci snažili obnovit vztahy se svým domovským státem a dopravit do země humanitární pomoc. Důležitým aspektem byla snaha udržet si přehled o dění v zemi, i přes nepřehlednou situaci. V Jemenu probíhal národní dialog, který měl za cíl zajistit stabilitu v zemi, Hútíové se ale odmítli dialogu účastnit.⁷⁸

Ve druhé fázi po roce 2015, kdy se do války zapojila mezinárodní vojenská koalice pod vedením Saudské Arábie, se opět projevíly neshody uvnitř diaspory. Jemenci z jihu pořádali demonstrace na podporu mezinárodní koalice. Většina Jemenců ze severu nepodporovala ani koalici vedenou SA, ale ani koalici Hútíů a bývalého prezidenta Sáliha.⁷⁹

Podle doktora Shaifa z FOSY je: *„Diaspora je velmi politicky aktivní. Je mnohem víc aktivní ohledně situace doma v Jemenu než v zemích, kde žijí. Jemenci se organizují skrze politické strany v Jemenu nebo svépomocných skupin jako je Yemeni Community Association.⁸⁰ Sem můžou přijít vést diskuze, navrhnout řešení a prezentovat další nápady. Jejich životy, fyzické a psychické zdraví je negativně ovlivněno tím, co se děje v Jemenu. Někteří členové diaspory se vrací domů do Jemenu, podnikají tuto nebezpečnou cestu jenom proto, aby mohli vidět své rodiny. Diaspora je velmi silně zapojena do krize v Jemenu.“⁸¹*

⁷⁸ Rozhovor provedený autorkou 7. 4. 2022.

⁷⁹ AL-DEEN, Maysa Shuja, *The Long Shadow of War: Mobilization Dynamics of the Yemeni Diaspora since 2011*. Arab Reform Initiative. 2021. Dostupné z: https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/storage.arab-reform.net/ari/2021/07/26151446/2021-07-26-EN-Diaposra_YEMEN_FINAL.pdf.

⁸⁰ Organizace se sídlem v Sandwellu, založena v roce 1997.

⁸¹ Rozhovor provedený autorkou 19. 6. 2022.

V roce 2021 ohlásila vláda Spojeného království snížení pomoci Jemenu o polovinu.⁸² Tento krok byl hodně kritizován, jeho odpůrci argumentovali tím, že takové razantní snížení bude mít negativní dopad na již tak velmi špatnou humanitární situaci v zemi.

V únoru 2022 popsala BBC případy několika Jemenců, kterým přestaly britské úřady bez varování vyplácet starobní důchod. Někteří svou penzi nedostávají již několik let. Toto se týká asi 2 500 Jemenců.

Někteří z Jemenců si při práci v britských továrnách doživotně poškodili zdraví, v továrnách přišli o sluch a jiní dokonce o končetiny. Qasim Saeed Al-Juhouri, který svůj důchod nedostává od roku 2012 řekl: „*Jsem tu ve válce. V Jemenu není žádná vláda, není tu ani velvyslanectví, kde bychom mohli předložit naše případy. Prostě jsme se ztratili.*“⁸³

Tato citace obecně vyjadřuje frustraci, kterou cítí Jemenci, a to ať už žijí v Jemenu nebo i mimo něj. Mají pocit, že na ně celý svět zapomněl a, že vedou zapomenutou válku.

⁸² UK Parliament. *Yemen: UK Government's aid reduction*. [cit. 2022-07-22]. Dostupné z: <https://commonslibrary.parliament.uk/yemen-uk-governments-aid-reduction/>.

⁸³ BBC. *Fight for payment of UK pensions lost in Yemen warzone*. [cit. 2022-07-22]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-england-birmingham-56803551>.

4.2. Další jemenské diaspory

Jak už bylo zmíněné výše podle Y. Shaina a A. Bartha je pro efektivní fungování diaspory naprosto zásadní demokratická hostitelská země, proto jsem se taky v této práci zaměřila na jemenskou diasporu ve Velké Británii. Mimo Jemen žije sedm milionů Jemenců v padesáti zemích světa⁸⁴ a některé početně významné diaspory se nachází v nedemokratických státech.

Freedom House je nevládní organizace, která každoročně hodnotí státy podle občanských a politických svobod. Velká Británie naposledy získala 93 bodů ze 100⁸⁵, Oproti tomu Saudská Arábie získala za stejný rok 8 bodů ze 100⁸⁶ a Egypt získal 18 bodů⁸⁷. A právě v těchto státech se nachází další významné jemenské diaspory.

Největší jemenská diaspora se nachází v Saudské Arábii, v zemi žije milion Jemenců.⁸⁸ V roce 2021 přestala Saudská Arábie obnovovat a vydávat nová pracovní víza Jemencům. Zároveň byl přijat zákon, který zaměstnavatelům nařizoval snížit počty zaměstnanců z různých národností.⁸⁹

Podle dat Světové banky za rok 2016 bylo 90 % jemenských příchozích remitencí ze států Rady pro spolupráci v Perském zálivu a 61 % veškerých remitencí proudících do Jemenu bylo právě ze Saudské Arábie (18 % ze Spojených Arabských emirátů, 5 % z Kuvajtu a 5 % z Kataru).⁹⁰ Z toho vyplývá, že Saudská Arábie je pro Jemence velmi důležitým zdrojem financí. Jemenci žijící v Saudské Arábii, se tak snaží hlavně o udržení práce, aby mohli i nadále podporovat své rodiny a nebyli nuceni vrátit se do země zmítané válkou.

⁸⁴ AL-DAILAMI, Ali. Yemenis in Saudi Arabia: Less Money to Send Home, More Pressure to Leave. *Sana'a Centre for Strategic Studies*. Dostupné z: <https://sanaacenter.org/publications/analysis/11448>.

⁸⁵ Freedom House. *Freedom in the world 2023 – United Kingdom*. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/country/united-kingdom/freedom-world/2023>.

⁸⁶ Freedom House. *Freedom in the world 2023 – Saudi Arabia*. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/country/saudi-arabia/freedom-world/2023>.

⁸⁷ Freedom House. *Freedom in the world 2023 – Egypt*. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/country/egypt/freedom-world/2023>.

⁸⁸ Global Media Insight. *Saudi Arabia population statistics*. [cit. 2022-07-19]. Dostupné z: <https://www.globalmediainsight.com/blog/saudi-arabia-population-statistics/#keystat>.

⁸⁹ Human Rights Watch. *Saudi Arabia: Yemeni Workers at risk of mass Forced Returns*. [cit. 2022-07-19]. Dostupné z: <https://www.hrw.org/news/2021/08/31/saudi-arabia-yemeni-workers-risk-mass-forced-returns>.

⁹⁰ World Bank. *Bilateral Remittance Estimates for 2016 – November 2017*. [cit. 2022-07-23]. Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/topic/migrationremittancesdiasporaissues/brief/migration-remittances-data>.

Další početná jemenská diaspora se nachází v Egyptě. Podle jemenského ambasadora v Káhiře pobývá v Egyptě 500 000-700 000 Jemenců, před válkou to bylo 70 tisíc Jemenců⁹¹, ale podle oficiálních dat úřadu Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR) je v Egyptě pouze 9 891 jemenských uprchlíků.⁹² Před vypuknutím konfliktu Jemenci jezdili do Egypta studovat, za lékařskou péčí nebo turistikou. Ke vstupu do země nepotřebovali vízum a mohli v zemi zůstat i bez povolení k pobytu. Po vypuknutí války se však toto změnilo a Jemenci vízum a potvrzení k pobytu potřebují.⁹³ Jemenci, kteří se uchýlili do Egypta čelí různým příkořím a existenčním problémům. Tudiž řeší spíše starosti spojené s každodenním životem. I přesto dění v Jemenu stále sledují, ale nemají energii a prostředky se, jakkoliv politicky angažovat.⁹⁴

Příslušníci politické elity, kteří se v Egyptě nacházejí, nejsou žadateli o azyl a často cestují mezi oběma zeměmi. V Egyptě se sice aktivně schází s tamějšími politiky, ale více než o jednání, která by měla nějaký dopad, se jedná spíše o udržení vazeb s politiky a diplomaty a mezinárodní uznání. Na silnější a hlubší vztahy často nemají dostatečné finanční prostředky a mentální kapacitu.⁹⁵

Spojené státy americké jsou bezpochyby demokratickou zemí, a i zde se nachází jemenská diaspora, ale s tou se mi ani přes opakované snahy nepodařilo spojit. Ve Spojených státech amerických negativně ovlivnil fungování diaspory tzv. „muslim travel ban“.

Takzvaný „muslim ban“ je exekutivní výnos bývalého amerického prezidenta Donalda Trumpa, vydaný v lednu 2017 a v roce 2018 byl pozastaven Nejvyšším soudem. Prezident Biden jej nakonec zrušil v roce 2021. Výnos pozastavil americký systém přijímání uprchlíků a také snižoval celkový počet přijatých uprchlíků v daném roce, na neurčito pozastavil přijímání uprchlíků se Sýrie, na 90 dní pozastavoval vydávání víz občanů ze sedmi většinově muslimských zemí (Írán, Irák, Jemen, Sýrie, Súdán, Libye a Somálsko) a zakazoval vstup občanům těchto zemí, a to i v případě, že mají druhé státní občanství.⁹⁶

⁹¹ AL-ABSI, Qabool. *The Struggle Far From Home: Yemeni Refugees in Cairo*. Sana'a Centre for Strategic Studies. [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: <https://sanaacenter.org/publications/main-publications/12286>.

⁹² UNHCR. *Egypt Factsheet. January 2022*. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/eg/wp-content/uploads/sites/36/2022/02/2022.01-Egypt-Factsheet.pdf>

⁹³ Ibid.

⁹⁴ Rozhovor provedený autorkou 17. 12. 2021.

⁹⁵ Rozhovor provedený autorkou 25. 5. 2022.

⁹⁶ The Guardian. *Is this a Muslim ban? Trump's executive order explained*. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2017/jan/28/trump-immigration-ban-syria-muslims-reaction-lawsuits>.

Naproti tomu občanům Saudské Arábie a Jordánska, tedy ze států, které mají dobré geopolitické vztahy s USA a Velkou Británií, se přístup neztížil. Jemenci žijící v USA se také se obávali, že peníze, které posílají svým rodinám by mohly být označeny jako financování terorismu.⁹⁷

⁹⁷ MOSS, Dana M. From Diaspora Mobilization to Immigrant Resistance: Comparing Syrian and Yemeni Mobilization against Inequality at Home and Abroad. In: *The Politics of Inequality*. Emerald Publishing Limited, 2021. p. 155-174.

4.3. Shrnutí

Politická situace v Jemenu je ve velmi komplikovaná, jemenská mezinárodně uznaná vláda přechodně sídlí v Adenu, protože hlavní město je již devět let pod kontrolou hnutí Ansar Alláh. Poslední volby se v zemi konaly před dvaceti lety. Někteří politici jsou v exilu, a to včetně prezidenta Hadího.

Hlavním cílem diaspory je ukončení vleklého konfliktu, který ochromil celou zemi a zapříčinil humanitární katastrofu. Jemenské organizace ve Velké Británii se snaží jemenský konflikt zviditelňovat a udržet ho ve veřejném prostoru a snaží se sbírat politickou podporu, ale s minimálním dopadem na dění v Jemenu. Diaspora ve Velké Británii je navíc vnitřně rozdělena, panují neshody mezi Jemenci z bývalého Jižního Jemenu a z bývalého Severního Jemenu. A právě tyto neshody velmi negativně ovlivňují celou komunitu.

Diaspora hraje důležitou roli v zasílání finančních a materiálních příspěvků do Jemenu. Poslední data Světové banky týkající se remitencí do Jemenu pochází z roku 2016. V tomto roce přitekly do země remitence v hodnotě 3,8 miliardy dolarů, což představovalo 12,4 % HDP země.⁹⁸

Remitence představují důležitý zdroj financí pro jemenskou ekonomiku, od začátku konfliktu se jejich přísun zvedl. Podle mezinárodně uznané vlády byly do Jemenu za rok 2019 zaslány remitence v hodnotě 8 miliard dolarů. Tyto finance podporují zhruba polovinu jemenské populace, tedy asi 15 milionů lidí. Někteří představitelé jemenských bank však tato čísla zpochybňují a odhadují, že hodnota remitencí byla 5-6 miliard dolarů.⁹⁹

S možným mírem se mohou pro diasporu otevřít nové možnosti podílet se na poválečné obnově země.

⁹⁸ The World Bank. *Personal remittances, received (% GDP) -Yemen, Rep.* 2021 [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.TRF.PWKR.DT.GD.ZS?locations=YE>.

⁹⁹ ACAPS Analysis Hub Yemen. *The impact of remittances on Yemen's economy.* [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/yemen/impact-remittances-yemen-s-economy>.

ZÁVĚR

V březnu letošního roku uplynulo 8 let od zapojení mezinárodní vojenské koalice vedené Saudskou Arábií do ozbrojeného konfliktu v Jemenu. Konflikt si za tu dobu vyžádal několik tisíc mrtvých a nejhorší humanitární krizi na světě.

Cílem bakalářské práce bylo zmapování aktivit jemenské diaspory a zodpovězení výzkumné otázky „Jak ovlivňuje jemenská diaspora konflikt v zemi?“. Práci se podařilo výzkumnou otázku zodpovědět.

Práce se od původního projektu vychyluje minimálně. Jediným výrazným odchýlením je zaměření na Velkou Británii, o kterém se v projektu nepíše. K tomuto zaměření došlo kvůli

Diaspora se snaží do dění v Jemenu aktivně zapojovat, ale nedaří se jí dosáhnout výrazného vlivu na celou situaci. Největším přínosem diaspory je zasilání finančních prostředků a materiální pomoci do Jemenu.

Diaspora ve Velké Británii je nejednotná a konflikt jí velmi zasáhl. Zároveň je tam velká komunita Jemenců volajících po odtržení Jižního Jemenu. Separatistické tendence navazují na sjednocení země v roce 1990 a následnou občanskou válku v roce 1994, kdy byl Jižní Jemen poražen. Někteří Jemenci z bývalého Jižního Jemenu dodnes vnímají dnešní situaci jako určité pokračování událostí 90. let a s tím, že tehdy měli pravdu a ke sjednocení nemělo v první řadě nikdy dojít.

Dalším faktorem, který negativně ovlivňuje její aktivity, je to, že největší diaspory se nachází v zemích, které nejsou plně demokratické a řadí se k autoritativním státům. V těchto státech má tak omezené možnosti se sdružovat. V některých státech Jemenci čelí různými příkořím a soustředí se na každodenní problémy a na řešení situace ve vlasti už nemají potřebnou energii a mentální kapacitu. Ve Spojených státech amerických, které jsou bezpochyby demokratickou zemí, negativně ovlivnil fungování jemenské diaspory tzv. „muslim ban“.

Za limit výzkumu jde určitě pokládat malý výzkumný vzorek. Pět z šesti respondentů se problematikou jemenské diaspory zabývá. V rámci svých výzkumů provádějí rozhovory se členy diaspory. Zároveň se v rozhovorech objevily zajímavé informace, které nabízejí nová témata k dalšímu zkoumání.

Přínos práce vidím v její aktuálnosti, konflikt v Jemenu se neustále vyvíjí a dnešní situace možná povede k ukončení války, k obnově válkou zničeného státu a ke zlepšení tragické humanitární situace. Dalším přínosem je výzkumu diaspory jako takové. Diaspory jsou velmi zajímavý a specifický fenomén mezinárodních vztahů, pořád nabízejí mnoho témat k dalšímu zkoumání a rozhodně si zaslouží více prostoru ve vědeckém diskurzu.

Dalšími tématy, které se nabízí k podrobnějšímu výzkumu určitě patří zapojení žen do aktivit diaspory, spolupráce diaspory a klanů v Jemenu, jejichž vliv se díky konfliktu zvýšil. Dále pak podle budoucího vývoje situace v zemi také vliv diaspory na post-konfliktní rekonstrukci a na budoucí územnímu uspořádání.

Zvládnou diaspory udržet téma válku v Jemenu ve veřejném prostoru, alespoň tak jako dosud nebo se něco změní, když se celý Západní svět zabývá děním na Ukrajině? To je jedna z otázek, která by si zasloužila být podrobena dalšímu výzkumu.

Byla bych ráda, kdyby moje práce aspoň malým dílem přispěla k tomu, že válka v zemi nebude jen tak zapomenuta.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

AL-ABSI, Qabool. *The Struggle Far From Home: Yemeni Refugees in Cairo*. Sana'a Centre for Strategic Studies. Dostupné z: <https://sanaacenter.org/publications/main-publications/12286>.

AL-DAILAMI, Ali. Yemenis in Saudi Arabia: Less Money to Send Home, More Pressure to Leave. *Sana'a Centre for Strategic Studies*. Dostupné z: <https://sanaacenter.org/publications/analysis/11448>.

DRULÁK, Petr. *Teorie mezinárodních vztahů*. Vydání 2. Praha, Portál, 2010, str 73, 220 stran. ISBN 978-80-7367-721-3.

KOINOVA, Maria. Four Types of Diaspora Mobilization: Albanian Diaspora Activism For Kosovo Independence in the US and the UK. *Foreign Policy Analysis* [online]. 2013, 9(4), 433-453. ISSN 17438586. Dostupné z: doi:10.1111/j.1743-8594.2012.00194.x

MIRILOVIC, Nikola; MARINOVA, Nadejda. *Diasporas and Politics*. *Political Science*. Oxford University Press [online]. 2021. ISBN 0199756228. Dostupné z: doi:10.1093/obo/9780199756223-0342.

MOSS, Dana M. From Diaspora Mobilization to Immigrant Resistance: Comparing Syrian and Yemeni Mobilization against Inequality at Home and Abroad. In: *The Politics of Inequality*. Emerald Publishing Limited, 2021. p. 155-174.

SHAIN, Yossi a Aharon BARTH. Diasporas and International Relations Theory. *International Organization* [online]. 2003, 57(3), 449-479. ISSN 0020-8183. Dostupné z: doi:10.1017/S0020818303573015.

Ostatní elektronické zdroje

ACAPS Analysis Hub Yemen. *The impact of remittances on Yemen's economy*. Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/yemen/impact-remittances-yemen-s-economy>.

Al Jazeera. *Analysis: Yemen crisis – the beginning of the end?*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2015/4/22/analysis-yemens-crisis-the-beginning-of-the-end>

Al Jazeera. *New Yemen gov't sworn in after Saudi-brokered power-sharing deal*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2020/12/26/yemens-new-government-sworn-in-after-power-sharing-agreement>.

Al Jazeera. *Saudi, Omani envoys hold peace talks with Houthi leaders in Yemen*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2023/4/9/saudi-omani-envoys-in-yemen-for-peace-talks-with-houthi-leaders>.

Al Jazeera. *What is going on in Southern Yemen*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/opinions/2018/1/29/what-is-going-on-in-southern-yemen>.

Al Jazeera. *Yemen president hands powers to new leadership council*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/4/7/yemen-president-transfers-powers-saudi-calls-for-houthis-talks>.

Al Jazeera. *Yemen: UN experts blame Houthis for attack on Aden airport*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2021/3/31/yemen-un-experts-blame-houthis-for-attack-on-aden-airport>

Al Jazeera. *Yemen: What is the Southern Transitional Council*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2020/4/26/yemen-what-is-the-southern-transitional-council>.

Al Jazeera. *Yemen's warring parties agree to two month truce, UN says*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/4/1/yemens-warring-parties-agree-to-two-month-truce-un-says>

Al Jazeera. *Yemen war deaths will reach 377, 000 by end of the year: UN*. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2021/11/23/un-yemen-recovery-possible-in-one-generation-if-war-stops-now>.

BBC News. *Why is the war there getting more violent?*. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29319423>.

BBC News. *Yemen's president Ali Abdullah Saleh cedes power*. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-17177720>.

BBC. *Fight for payment of UK pensions lost in Yemen warzone*. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-england-birmingham-56803551>.

Britain's first Yemenis [film]. ALSAEDI Mohammed. VB: Al Jazeera, 2015. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/program/al-jazeera-world/2015/4/29/britains-first-yemenis>.

BURROWES Robert, WENNER W. Manfred. Yemen. *Encyclopedia Britannica*. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Yemen>.

ČT24 – Česká televize. *Jemenský exprezident Sálíh je mrtev, zabili ho jeho bývalí spolubojovníci*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2323201-jemensky-exprezident-salih-je-mrtev-zabili-ho-jeho-byvali-spolubojovnici>.

ČT24 – Česká televize. *Před deseti lety se prohnalo Blízkým východem „arabské jaro“: Ohně revoluce v některých zemích hoří dodnes*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3242226-pred-deseti-lety-se-prohnalo-blizkym-vychodem-arabske-jaro-ohne-revoluce-v-nekterych>.

ČT24 – Česká televize. *Třicet let od sjednocení je Jemen v troskách. Ničí ho válka živená ze zahraničí i nemoci*. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3100004-tricet-let-od-sjednoceni-je-jemen-v-troskach-nici-ho-valka-zivena-ze-zahranici-i-nemoci>.

Freedom House. *Freedom in the world 2023 – Egypt*. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/country/egypt/freedom-world/2023>.

Freedom House. *Freedom in the world 2023 – Saudi Arabia*. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/country/saudi-arabia/freedom-world/2023>.

Freedom House. *Freedom in the world 2023 – United Kingdom*. Dostupné z: <https://freedomhouse.org/country/united-kingdom/freedom-world/2023>.

Global Media Insight. *Saudi Arabia population statistics*. Dostupné z: <https://www.globalmediainsight.com/blog/saudi-arabia-population-statistics/#keystat>.

Human Rights Watch. *Saudi Arabia: Yemeni Workers at risk of mass Forced Returns*. Dostupné z: <https://www.hrw.org/news/2021/08/31/saudi-arabia-yemeni-workers-risk-mass-forced-returns>.

Human Rights Watch. *Yemen events of 2021*. Dostupné z: <https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/yemen#1ab5f4>.

International Food Policy Research Institute. *How will Russia's invasion of Ukraine affect global food security?*. Dostupné z: <https://www.ifpri.org/blog/how-will-russias-invasion-ukraine-affect-global-food-security>.

iRozhlas. *Největší ropné pole světa zasáhla požár. K útoku z dronu se přihlásili povstalečtí Húsíové*. Dostupné z: https://www.irozhlaz.cz/zpravy-svet/saudska-arabie-ropa-ropne-pole-dron-abkajk-churajs_1909140826_ako.

iRozhlas. *Saudská Arábie a Írán obnoví diplomatické vztahy, které přerušili v roce 2016, tvrdí Teherán.* Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/saudska-arabie-iran-diplomaticke-vztahy-teheran_2303101511_fos.

Labour Friends of Yemen. *About us.* Dostupné z: <https://www.labourfriendsofyemen.org.uk/about-us>.

Labour Friends of Yemen. *The Team.* Dostupné z: <https://www.labourfriendsofyemen.org.uk/the-team>.

Lékaři bez hranic. *Cholera.* Dostupné z: <https://www.lekari-bez-hranic.cz/cholera>.

Medecins sans Frontiers. *Endemic in Yemen, cholera still hits Yemenis hard.* Dostupné z: <https://www.msf.org/endemic-yemen-cholera-still-hits-yemenis-hard>.

MENDEL, Miloš. *zajdíja. Religionistická encyklopedie.* Dostupné z: [https://rg-encyklopedie.soc.cas.cz/index.php/zajdíja_\(JKI-I\)](https://rg-encyklopedie.soc.cas.cz/index.php/zajdíja_(JKI-I)).

Nobel Peace Prize Laureate Tawakkol Karman. Dostupné z: <https://tawakkolkarman.net/en/about>.

OCHA. *Yemen Humanitarian Needs Overview 2021.* Dostupné z: <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-humanitarian-needs-overview-2021-february-2021-enar>.

PETRUSEK, Miroslav. *Kolektivita. Sociologická encyklopedie.* Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kolektivita>

Religious and Politics. *For Yemenis Fleeing War, the U.S. Muslim Ban Means a High Price and Dangerous Wait.* Dostupné z: <https://religionandpolitics.org/2019/10/15/for-refugees-from-yemen-the-u-s-muslim-ban-means-a-high-price-and-dangerous-wait/>.

Reuters. *Timeline: Protest against Saleh rule in Yemen.* Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-yemen-events-timeline-idUSTRE7971IJ20111008>.

Sheffield city council. *Yemeni community research guide.* Dostupné z: https://www.sheffield.gov.uk/libraries-archives/access-archives-local-studies-library/resegq_4+68954arch-guides/yemeni-community.

Southern Transnational Council. Dostupné z: <https://stc-eu.org/en/sueduebergangsrat/>.

The British-Yemeni Society. *About Society.* Dostupné z: <http://b-ys.org.uk/about/about-society>.

The Guardian. *Is this a Muslim ban? Trump's executive order explained.* Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2017/jan/28/trump-immigration-ban-syria-muslims-reaction-lawsuits>.

The World Bank. *Personal remittances, received (% GDP) -Yemen, Rep.* 2021. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.TRF.PWKR.DT.GD.ZS?locations=YE>.

UK Parliament. *Yemen: UK Government's aid reduction.* Dostupné z: <https://commonslibrary.parliament.uk/yemen-uk-governments-aid-reduction/>.

UNHCR, The UN Refugee Agency. *Yemen.* Dostupné z: <https://reporting.unhcr.org/yemen>.

UNHCR. *Egypt Factsheet. January 2022.* Dostupné z: <https://www.unhcr.org/eg/wp-content/uploads/sites/36/2022/02/2022.01-Egypt-Factsheet.pdf>

UNICEF. *Education disrupted Impact of the conflict on children's education in Yemen. July 2021.* Dostupné z: <https://www.unicef.org/yemen/media/5546/file/EDUCATION%20DISRUPTED%20Report.pdf>.

UNICEF. *More than 11,000 children killed and injured in Yemen.* Dostupné z: <https://www.unicef.org/mena/press-releases/more-11000-children-killed-or-injured-yemen>.

UNICEF. *Yemen Humanitarian Situation Report – 1. 28 February 2021.* Dostupné z: <https://www.unicef.org/documents/yemen-humanitarian-situation-report-february-2021>.

United Nations – Department of Economic and Social Affairs. *International Migration 2020 Highlights.* Dostupné z: <https://www.un.org/en/desa/international-migration-2020-highlights>.

WHO – Regional Office for the Eastern Mediterranean. *Cholera in Yemen, 16 August 2020.* Dostupné z: <http://www.emro.who.int/pandemic-epidemic-diseases/cholera/outbreak-update-cholera-in-yemen-16-august-2020.html>.

World Bank. *Bilateral Remittance Estimates for 2016 – November 2017.* Dostupné z: <http://www.worldbank.org/en/topic/migrationremittancesdiasporaissues/brief/migration-remittances-data>.

World Health Organization. *Cholera.* Dostupné z: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cholera>.

World Population Review. *Fragile State Index 2022.* Dostupné z: <https://fragilestatesindex.org/global-data/>.

Yemen Data Project. Dostupné z: <https://yemendataproject.org>.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

BYS – British-Yemeni Society

FOSY – Friends of South Yemen

HDP – Hrubý domácí produkt a

OSN – Organizace spojených národů

STC – Southern Transitional Council; Jižní přechodná rada

USA – Spojené státy americké

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – rozhovor se Zuzanou Kováčikovou

Příloha č. 2 – rozhovor s Marwa Babbaad

Příloha č. 3 – rozhovor se Sabinou Adailaimy

Příloha č. 4 – rozhovor s Al-Majali Solenn

Příloha č. 5 – rozhovor s Mohammed Sharqawi

Příloha č. 6 – rozhovor s Marine Poirier

Příloha č. 7 – rozhovor s Abdulem Galil Shaif Kasim

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – rozhovor se Zuzanou Kováčikovou, rozhovor proběhl 17.12. 2021

Lucie dos Santosová da Silva:

Dobrý den, můžete se prosím na začátek představit?

Kováčiková:

V současnosti pracuji na ministerstvu obrany jako analytička pro bezpečnost. Študovala jsem na Karlovoj univerzitě Arabistiku a na magisterském stupni Bezpečnostné štúdia. Pri štúdiu som sa zaoberala Blízkym východom.

Lucie dos Santosová da Silva:

Děkuji, na začátek mám hodně obecný dotaz. Jsou podle Vás diaspory obecně důležitým aktérem v blízkovýchodních konfliktech?

Kováčiková:

Diaspory, pokud ich myslíme v tom zmysle, že máme treba tu jemenskú diasporu, ktorá žije v okolných štátoch v Saudskej Arábii a Egypte a podobne. Nie som si úplne istá tou odpoveďou.

V súčasnej situácii v Bielorusku vidíme, že migrácia je využívaná ako zbraň hybridnej vojny. Vidíme, že aj migrácia môže mať do určitej miery bezpečnostný charakter, alebo môže slúžiť ako dosť podstatný aktér.

Pokiaľ ja viem, tak kým ide napríklad o jemenské diaspory, dajme tomu v Saudskej Arábii alebo v Egypte, kde som sa aj s niekoľkými Jemenci osobne stretla, tak nemám pocit, že by tam boli nejakým veľmi zásadným hráčom pri týchto konfliktoch. Myslím, že pokiaľ ide napríklad o Egypt, tak tam to boli vlastne ľudia, ktorí celý čas, celé svoje bytie, bojovali s nejakým typom neprávosti, s rasizmom, xenofóbiou a nedostatkom. A mala som pocit, že im neostáva energia na nič iné.

Akoby v nejakom globálnom zmysle, prečo nie? Môže sa stať, že pokiaľ tých ľudí je už príliš veľa, pokiaľ ju veľký nátlak, pokiaľ k tomu majú napríklad nejaké politické nástroje, tak sa môže stať, že sa stanú nejakým zásadnejším aktérom. Pokiaľ ide napríklad o Saudskú Arábiu, kde je Jemencov najviac, tak tam je situácia taká, že nie je možné žiadať

o azyl, ani o nejaké legalne možnosti, ako sa tam presťahovať byť tam ako migrant. Z toho dôvodu títo ľudia, akonáhle im bolo odobraté pracovné povolenie alebo stratili svojho saudského sponzora, tak boli bez milosti deportovaní naspäť a tým sa to pre nich skončilo. Toľko k tejto otázke.

Lucie dos Santosová da Silva:

Máte pocit, že je jemenská diaspora v niečom špecifická?

Kováčiková:

Ja si myslím, že pri týchto arabských diasporách je každá niečím špecifická. Napríklad libanonská, tam som tiež bola a mohla som s nimi hovoriť. Libanonci sú celosvetovo známi, v úvodzovkách známi, vedia sa presadiť v Európe alebo v USA. Lebo väčšinou sú naozaj vzdelaní ľudia, ktorí sú takí, povedala by som, že sekulárni, nie sú takí konzervatívne arabskí, ale sú to ľudia, ktorí sa vedia veľmi dobre začleniť a povedala by som, že majú veľmi dobré renomé. Veľa Libanoncov sú kresťania, takže sú nám kultúrne bližšie. Pokiaľ ide o Sýrčanov, tak oni sú na tom dosť podobne ako Libanonci, sú to veľmi sekulárni ľudia. Tým, že vzišli z režimu Bašara Asada, ktorý bol proponentom sekularizácie a nepodporovania náboženských nálad. Takže sú na tom podobne ako Libanonci. Viem, že v Československu ich veľa študovalo a niektorí tu zostali a preto tu majú väzby.

Pokiaľ ide o Jemencov, tak tých som zažila v Egypte a mala som z nich pocit, že tým, že pochádzajú z viac konzervatívneho prostredia, tak boli viac konzervatívni a tiež vykonávali práce, ktoré boli menej lukratívne ako napríklad obsluhy v kaviarňach alebo predavači a podobne. To je dané aj tým, že nemajú vzdelávací systém, ktorý by im pomáhal sa uplatniť, A u nich bolo ešte zaujímavé, že oni veľmi držali pospolu.

Čo je teda samozrejme u Sýrčanov alebo u iných diaspór, ale u nich to bolo špeciálne v tom, že sa dali najst' ľudia, ktorí pochádzali z jedného mesta alebo povedali, že sú z jedného klanu. A to je také, že ten klan môže mať niekoľko stoviek alebo niekoľko tisíc ľudí. Takže to boli také akoby veľké celky a pripadali mi takí súdržní. Podobne ako u Sýrčanov utekali pred vojnou, pred násilím. Častokrát to bola práve táto ich nejaká klanová alebo rodinná väzba, ktorá im vedela zabezpečiť prácu, živobytie a podporu. Mali vlastné školy, kam napríklad chodili ich deti. A tým, že vlastne štáty, kde oni ušli, kde existovali tieto diaspóry tak pre ne neexistovala žiadna systematická pomoc, tak vlastne boli odkázaní na neformálne spôsoby vzájomnej pomoci.

Podľa mňa je toto na Blízkom východe všade prítomné.

Lucie dos Santosová da Silva:

Co podle Vás zapříčinilo mobilizaci diaspory? Bylo to zahájení vojenské operace, vedené Saudskou Arábií nebo jiný moment?

Kováčiková:

Asi o tom neviem, alebo proste k niečomu takému viac-menej nedochádzalo. Zažila som párkrát, že trebárs ľudia o tom veľa rozprávali, že keď sa niečo stalo, že prebehol nejaký útok alebo proste nejaká taká väčšia záležitosť, tak sa to pretriasalo v komunite v zmysle, že muži sa o tom rozprávali na káve, ale po týždni to utíchlo. Ale nezažila som nikdy, že niečo sa stalo trebárs nejaká proste udalosť súvisiaca s tým konfliktom a teraz, že niekto by sa zdvihol a že idem sa naspäť sa vrátiť do Jemenu a idem proste niečo s tým urobiť alebo tak. Tak takej situácie som nebola svedkom nikdy, a to už či išlo o Sýrčanov alebo o Jemencov.

Tak to boli väčšinou takí ľudia, že oni už boli usadení v niektorej krajine a tam už mali svoje životy, kedy sa snažili riešiť každodenné problémy a to čo sa dialo doma bolo blízke a zároveň vzdialené, že oni to stále prežívajú. Niektorí z nich tam ešte mali svoje rodiny, tým posielajú peniaze.

Pri Sýrčanov napríklad to bolo také, že veľa z nich sa už nemohlo vrátiť domov. Že aj keby chceli tak proste tým, aký tam bol režim, tak oni sa už nemohli vrátiť domov. Pri Jemencoch som mala skôr taký pocit, že to bolo tak, akoby existenčná záležitosť, že nevedeli, čo by doma robili a prečo by sa mali do toho nejako zapájať. Proste si žili svojej životy.

Ale to je len taký dojem ako vy aj ja neviem, nemám to nejak akademicky preskúmané. Ja iba hovorím z toho, čo som mala možnosť vidieť.

Lucie dos Santosová da Silva:

Spolupracuje diaspora s ďalšími aktéry napríklad s nevládnimi organizaciami?

Kováčiková:

Myslím, že asi áno, ale tak, že to je ako tak prirodzené, vlastne asi pre akékoľvek diaspory, kde ľudia utekajú pred nejakým konfliktom a myslím si, že tam sa to celkom to darí.

Rovnako tak si myslím, že tieto práce alebo nejakého zamestnania, ktoré súvisia vlastne s humanitárnou pomocou, tak sú celku prestižné. Keď má niekto takéto zamestnanie tak má vlastne možnosť, ako pomôcť svojej komunite a ochote urobiť niečo dobré a zmysluplné. Len pre nich je to častokrát pomerne možno aj komplikované, alebo treba na to vedieť jazyk. Treba proste mať nejaké akademické kvalifikácie, neviem ako to nazvať. Z toho dôvodu nie je veľa a tých miest je samozrejme málo. ktoré malo byť nejakých profesií alebo zamestnaní, kde sa oni môžu takto uplatniť. Tak proste tento sektor je vždy na tom podobne mám taký pocit. Ale myslím si, že áno že proste tá snaha tam je a vždy bola a je to také prirodzené spojenectvo. Medzi týmito ľuďmi a organizáciami, ktoré vlastne môžu nejakým spôsobom upozorniť na to, čo sa im deje na tom proste na ich problémy, na to, čo zažívajú. Myslím si, že to takto funguje.

Lucie dos Santosová da Silva:

Je diaspora aktívni v jednaní s politiky jak v hostitelské zemi tak v Jemenu?

Kováčiková:

No pokiaľ ide o politikov v Jemene tak tam, úprimne, neviem odpovedť. Je to asi také, že mi z toho vyplývalo, že asi sa o to samozrejme snažia. Môj názor je ten, že vláda v Jemene je proste inštitúcia, ktorá neadresuje požiadavky svojich občanov, nejde tam ani o to, aby toto urobila, ich prioritou prežitia je niečo úplne iné. Starat' sa o vlastných občanov, čo je aj dôvod prečo tá vláda bola toľkokrát zvrhnutá, lebo ľudia ju tam nechceli mať.

Myslím si, že tam o tom probléme samozrejme vedia, ale či im samotným záleží vôbec na nejakom riešení, tak to je dosť otázne, ako že túto neviem.

A pokiaľ ide trebárs o nejaké vládu povedzme v tých krajinách kde sú tie diaspory, tak zase opakujem skúsenosť z Egypta, o ktorej som tam vtedy počula. Tí ľudia sa snažili neustále upozorňovať na seba a svoje problémy a to, čomu čelia, ale ten postoj štátnych orgánov alebo inštitúcií bol taký, že im dávali veľmi zreteľne najavo, že sú tam na obt'áž. Napríklad niekto chcel ísť pracovať, potreboval pracovné povolenie tak nejakú podporu dostal, ale tým, že funguje systémová korupcia, tak samozrejme uplácanie existovalo a existuje na všetkých úrovniach. Je to také, že navonok samozrejme sa to prezentuje v médiách napríklad, že máme tu teda utečencov, ktorí majú tieto problémy, chceme nejakو pomáhať, ale nemáme peniaze, ani prostriedky, kapacity a tak ďalej.

Nejako sa to teda podarilo, ale reálne si myslím, že tie riešenia postaví maximálne vo forme nejakých formálnych vyhlásení. Pripadalo mi to tak, že skôr sa im snažia hádzať polená pod nohy rôznymi spôsobmi, že tí ľudia tam nie sú proste vítaní ani prijatí a predovšetkým aj z toho dôvodu, že napríklad Egypt ako krajina má veľký problém sám so sebou, takže nemajú kapacity na starostlivosť o ďalších obyvateľov..

Takže je to také, že navonok sa prezentuje nejaký obraz aby sa získali trebárs aj peniaze zo zahraničia, ale potom už v praxi je to také, že tí ľudia sú do veľkej miery odkázaní sami na seba. Oni žiadnu pomoc ani nečakajú a myslím si, že vo veľa arabských krajinách, kde žijú utečenecké diaspory je situácia dosť podobná. Takže bolo to častokrát strašne smutné počúvať tie príbehy, že tým ľuďom proste nikto nepomohol, keď boli na tom naozaj veľmi zle.

Lucie dos Santosová da Silva:

Jsou podle Vás za malou viditelností diaspory i vnitřní konflikty, identitární konflikty mezi Jemenci z jihu a Jemenci ze severu?

Kováčiková:

Akože nad touto otázkou som sa viackrát zamýšľala aj ja sama. Ešte v dobe, keď som písala diplomovú prácu. Ako tí ľudia spolu, vychádzajú, či majú nejaké konflikty, alebo ako to vôbec funguje, lebo je známe, že rozpory tam sú.

Libanon je príkladom toho, kde ľudia sami povedia, že ja som toto alebo ono. Ja som trebárs kresťan alebo som šiíta a s týmto človekom sa nebudem baviť, pretože on je sunnita a nepáči sa mi to. Keď som vtedy čítala nejakú literatúru na túto tému, tak som nadobudla dojem, že kým v Jemene nebol ten konflikt a nezačalo sa to celé sektarizovať, že sa začali vyťahovať náboženské identity, tak tí ľudia žili spolu úplne v pohode. Videli, že tento je taký a tento je zase onaký, ale že by to viedlo k násiliu, to si úplne nemyslím.

Hútióvé – jemenský šítí, oni boli odsúvaní dlhodobo na okraj, takže mali pocit viny z toho, že nemohli participovať na moci a nemohli pre svoju komunitu nič urobiť, čiže nemali politickú moc. A viem si predstaviť, že z tohto asi mohli vychádzať konflikty. Naozaj mi to nepripadalo tak, že tí ľudia by spolu žili v nejakej extrémne alebo napätej atmosfére.

A či to je takto vnútri diaspory, tak to naozaj neviem. Možno áno, ale pripadá mi veľmi, veľmi odvážne sa k tomuto nejako vyjadrovať, lebo to by boli iba dohady.

Lucie dos Santosová da Silva:

Proč se podle Vás diaspoře nedaří zviditelňovat některé problémy související s konfliktem? Například zbraně dodané Saudské Arábii, některými členskými státy EU zasahují i civilní cíle.

Kováčiková:

To podľa mňa vôbec nie je vylúčené, že presne toto sa môže diať. Saudská Arábia je geopoliticky náš spriatelnený štát, tak úplne kľudne, akoby už vlastne v začiatkoch tej vojny.

Keď som v roku 2018 písala svoju prácu, bolo pre mňa tiež zarážajúce, že keď som napríklad hľadala zdroje, ako veľmi nejaký apologetický tón sa proste používal, keď sa hovorilo o tom, že Saudská Arábia útočí na Jemen a za akých dôvodov to robí a tak sa tam sa zdôrazňovalo vždy to, že predsa útočí na nás Irán, takže musíme na to nejakو reagovať.

A vôbec si nemyslím, že by bolo nejak vylúčené, alebo že by bolo od veci rozmýšľať nad tým, že o tom sa tu nehovorí alebo to nie je tak veľmi vidieť práve preto, lebo tam máme nejaké naše záujmy, teraz myslím my ako Európa a USA a že majú nejaké záujmy, lebo to samozrejme vyzerá na tom dosť zle. Keď sa snažíme nejakým spôsobom podporovať ľudské práva všade rôzne na svete a potom príde tento konflikt a tvárime sa, že sa vlastne nič nedeje. Nevyzerá to veľmi dobre. Áno, asi to môže byť aj v tomto, prečo nie?

Lucie dos Santosová da Silva:

Největší jemenská diaspora je v Saudské Arábii, která je jedním z aktérů konfliktu. Má to podle Vás negativní dopad na aktivitu diaspory?

Kováčiková:

Tam to vychádza najskôr asi tým spôsobom, že ona by zrejme aj chcela, ale v Saudskej Arábii tak asi úplne nemôže, lebo s tým, ako tam funguje občianska spoločnosť, teda skôr nefunguje. Tak predpokladám, že asi by pre nich bolo dosť ťažké sa organizovať do nejakých celkov a dožadovať sa napríklad nejakých práv. V saudskom prostredí mi to pripadá úplne nerealizovateľné. Ja som teda v Saudskej Arábii nikdy nebola, ale z toho čo som mala možnosť prečítať o tamojšom zriadení a politickom živote a o tom, ako to funguje, tak mi pripadá dosť nepravdepodobné, že by sa na nejakej oficiálnejšie úrovni títo ľudia proste mali možnosť sa združovať a čokoľvek presadzovať. Tým, že oni sú v situácii, že

vôbec boli vpustení do krajiny, keď začal ten konflikt iba na milosť saudského kráľa a vlády. Tí im udelili tri pracovné povolenia s tým, že oni sú de facto odkázaní na milosť a nemilosť tých ľudí, ktorí ich zamestnávali.

V lete prešiel v Saudskej Arábii zákon, podľa ktorého majú saudskí zamestnávateľia zamestnávať prvom rade Saudov a až potom cudzincov. Tým vlastne Jemenci veľmi utrpeli. Takže veľa z nich bolo prepustených, museli sa vrátiť, boli deportovaní a nikto sa s nimi nerozprával o tom, že či je to humánne alebo nehumánne, či im rozbombardovali domovy naspäť v Jemene.

Situácia je taká, že keď niekto žije v takýchto podmienkach, tak asi robí čo sa dá, aby sa nikomu veľmi nedostal na oči a nevzbudzoval nejakú negatívnu pozornosť. Vychádzam z toho, čo som sa dozvedela v minulosti o tom, ako to funguje v Saudskej Arábii a myslím si, že takto by to mohlo byť.

Lucie dos Santosová da Silva:

Situace s občanskými a lidskými právy v Saudské Arábii je komplikovaná, já jsem spíš měla na mysli to, že někteří političtí představitelé Jemenu byli nebo jsou v Rijádu v exilu.

Kováčiková:

Rozumiem, kam to bolo smerované. Myslím si, že keď keďže tam ten prezident formálne je, tak tam môžu prebiehať nejaké stretnutia, jednanie, proste nejaká snaha. Ale ako ste už spomínala, treba priniesť do pozornosti to, že čím títo ľudia trpia a aké sú ich problémy. Z môjho pohľadu je ten jemenský prezident v situácii, kedy sám bojuje o prežitie a tým, že je v exile a jeho reálna moc v Jemene ako takom je veľmi limitovaná. Nemyslím si, že by jeho vyjednávacía pozícia v čomkoľvek bola nejak silná.

To by asi som považovala za odpoveď na tú otázku. Pri týchto exilových vládach je to vždy také na uváženie.

Lucie dos Santosová da Silva:

Rozumím a ďakujem za odpoveď. Myslíte, že je do budúcnosti možné očakávať nejakú väčšiu zmenu týkajúcu sa zvýšenia vlivu na konflikt v zemi?

Kováčiková:

To je ťažké, ale to sú všetky otázky orientované na odhad budúcnosti. Pokiaľ by nastala situácia, že by sa to celé viac zviditeľnilo, ako ten konflikt, tak to, čím Jemen trpí, možno v takom prípade áno, ale inak neviem. Je to presne o tom, ako ste už spomínala, že tým, že vlastne Sýrski utečenci a konflikt v Sýrii je tak viditeľný, tak tam sa možno dá baviť o nejakom nejakej silnejšej pozícii. Ale pri Jemene neviem. Pripadá mi, že ten konflikt je dlhodobo zabudnutý a odsunutý úplne na samý okraj. Tým, že nie je tak veľmi viditeľný, tak to sa presne odráža na bežných ľuďoch, ktorí v jej dôsledku museli niekam odísť. A myslím si, že z toho dôvodu, pokiaľ by sa toto vnímanie nezmenilo, tak sa asi nezmení nič ani v komunitách.

Prípadne sa faktorom zmeny môže stať rapídna zmena situácie priamo v Jemene., Napríklad riešenie konfliktu alebo väčšia stabilita, čo by mohlo mať ten dôsledok, že ľudia sa začnú vracat' domov, lebo proste budú sa cítiť bezpečne. Už budú vedieť, že žijú v stabilnom štáte, kde budú mať zabezpečené základné veci a základné služby. V takom prípade by tam možno mohol nastať nejaký väčší pohyb, ale pokiaľ to bude stále takýto zamrznutý konflikt, kde sa vlastne už niekoľko rokov de facto nič veľmi nehýbe, tak nevidím priestor pre zmenu. Ale to sú len subjektívne odhady.

Lucie dos Santosová da Silva:

Děkuji Vám za Váš čas a za rozhovor.

Příloha č. 2 – Rozhovor s Marwou Baabbad, proběhl 23. 12. 2021

Lucie dos Santosová da Silva:

Hello, can you introduce yourself please?

Marwa Baabbad:

Sure, I am Marwa Baabbad. I'm currently an associate fellow in LSE. I'm a Yemeni living in London.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you for your answer, could you tell me more about the British-Yemeni Society you are part of?

Marwa Baabbad:

The British-Yemeni Society it's an organisation focusing on British-Yemeni friendship and connections. It is apolitical, so it doesn't engage in politics as a society, but it does host like talks and conversations about Yemen.

It also engages with scholars, activists and people working on Yemen in general in all subjects. So, basically to try and highlight different issues and show their knowledge and bring expertise to the table and help people understand more about Yemen, the culture, the music, the history, as well as the politics, but without being political, if that makes sense. The society also has a newsletter that goes out, which then involves publications and highlights important things that are happening during the period of newsletter. We also help, we have small funds that goes to supporting organisations inside Yemen. So, for example to you buy hospital equipment, to rebuild things and so on. So, like small projects here and there, it's not huge funds. That's also part of what the organisation tries to do is like help as much as possible.

So yeah, it's more of British Yemenis and Yemenis and Britain. They come together and talk about Yemen and keep Yemen in minds of everyone.

Lucie dos Santosová da Silva:

Do you think diasporas are generally important or influential actors in the Middle East's conflicts?

Marwa Baabbad:

Well, I think they do play a huge role in general. I can speak for Syria, Yemen, and Libya more specifically because I have ton of direct knowledge on those areas. So yes, in general they do. Yemeni diaspora has been playing a huge role in responding to issues resulted by the conflict, but also in advocating for Yemen, and I think that's the same for Syria and Libya at the moment.

The short answer to your question is yes, they are influential.

Lucie dos Santosová da Silva:

What do you think led to the mobilisation of the Yemeni diaspora in United Kingdom?

Marwa Baabbad:

I think the mobilization is positive in a lot of senses. Especially at the beginning of the conflict and as the humanitarian situation was deteriorating across the country, the diaspora has played a huge role in sending support and sending money into the country. That's really helping the Yemeni economy in general. But also, there's lots of aid delivery happening from Yemenis organised through the diaspora. We've seen starting off multiple NGOs that works on Yemen but are based outside the country. They are trying to deliver support and work on more kind of a long-term sustainable way for the country. But we're also seeing political involvement, advocacy work is happening in Washington DC, London, Brussels, and across the EU.

They are playing a huge role and they are also at the economic level, humanitarian level, but also politically. That is obviously not the only role diaspora plays because there are also negatives around. There are persons that are playing towards mobilising for the conflict and are benefiting from the war economy. Depending on where you stand on the conflict you will have those who are also advocating for more aggressive approach towards things, but I think the positive role can overshadow all the negatives and there's certain expand.

Lucie dos Santosová da Silva:

In your opinion what are the main divisions inside the Yemeni diaspora in UK?

Marwa Baabbad:

There are differences in how people see things and where they stand. So, as a like a natural result you will have people with different opinions, but that is not necessarily a cause of clash within the diaspora community.

I think Yemenis in general and in social life they engage despite where they are from and where they stand politically, but again when politics comes that is where people divide and like stand in difference. There are differences, but that is not necessarily a bad thing. That is a natural thing. In any community it's not as homogeneous as we would like to think.

I think probably most Yemenis inside and outside the country, including diaspora, would want to see peace and prosperity for Yemen. I think that's something everyone can agree on. But I think you can't really say that there is a diaspora goal except just wanting peace and prosperity.

Yemeni diaspora is very diverse, right? Yemen has come through the South, North conflict. Yemen was unified in 1990 and then there was a civil war in 1994 between South and North. There were calls for separation from the Southerners who felt that the unification wasn't fair. If you look at the Yemeni map then all the natural resources, the major reserves and higher education and everything was in the South, while the North still do not have resources. But then after unification the capital was in the North. Then everything became kind of Sanaa centric."

So, there was abuse of resources and so on. Southerners felt, or at least the government who actually signed the unification agreement felt that it was not a fair or a win-win situation. They felt that they lost a lot of their resources and a lot of control, so there were calls for separation and then a civil war. The northern government won and then life continued.

But in 2007 there was a kind of the height of separation movement and calls for secession, but it was peaceful. However, in 2015, when the Houthis attacked Aden and attacked everywhere across the country. Basically, things escalated and there was more kind of armed proliferation and that is now leading to the southern movement and the secession is becoming stronger and stronger in terms of what people are wanting. I don't know if that's clear. I'm just trying to summarise the situation.

This is very important from the diaspora point of view, because for example in the UK, there is a huge separation kind of sentiment within Southern diaspora. They are very supportive of that. They hold like lots of events here and try and engage with different actors and so on. In London in Washington DC has the Southern Transitional Council, its offices. STC is the separatist movement kind of a body.

So, I think you should look into that a little bit. I don't know how much time you have in your research, but that's like an important angle to the Yemeni diaspora. There you can see the goal of the diaspora, who are pro separation, they would support the Southern Transitional Council and the secession movement. While those who are thrown unification, will be like no we have to remain as one country and so on.

I think this is a very important element of Yemeni diaspora.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you for pointing that out. So, my next question is, does diaspora cooperate with other actors, e.g., nongovernmental organisation?

Marwa Baabbad:

As I mentioned earlier, some members of the diaspora have formed non-profit organisation themselves and support Yemen in its humanitarian situation. There are also diaspora organisation working on human rights and there are also organisations working on women and advancing women participation in the dialogue. They are making sure that they have a seat at the table and so on.

Actually, the Yemeni diaspora is playing a huge role in terms of advocacy and engagement with both international organisations also government institutions across Europe and the States. Obviously, it's less in the Gulf countries, like in Saudi or in UAE but they also engage basically with everyone, with think tanks and they publish, and they work.

If you look into who is more vocal from the Yemenis on for example Twitter or whatever. You will see that there is a lot of people who are actually not based in Yemen, because that's another element, right? The safety and security because the diaspora is safe and not necessarily vulnerable to either of the parties, they can be more outspoken, they can express things and they can share information sent to them by local. While the local would find it dangerous to share it sometimes, right?

So, they are very actually active and engaging. We'd like to see more of that but there is. There is quite good level of engagement from the Yemeni diaspora in the States and in UK and Europe in general.

Lucie dos Santosová da Silva:

OK, thank you. So, diaspora is active in engaging women in negotiations.

Marwa Baabbad:

I'm saying there are diaspora-based non-governmental organisations that were formed by people within the diaspora community to do this? Yes, they are but through like structural form through specific groups, not necessarily everyone.

Lucie dos Santosová da Silva:

Is diaspora active in negotiation and cooperation with politicians in the United Kingdom?

Marwa Baabbad:

There are some members of the diaspora engaged on the issue of Yemen. For example, in the UK you have within the Labour Party, they have created you know Labour friends of Yemen.

So, it's both you know, members of the Labour Party who are British and also British Yemenis. So, they would work with their MP's and with within their party to advocate for Yemen to be taken more seriously by the government and for the issues to be raised in the Parliament. For example, during discussions in all parliamentary group on Yemen. But they do a lot of engagement with the diaspora as well politicians who are working on issues related to Yemen within government.

Yes, these kinds of things exist within diaspora communities. But again, it's not necessarily the whole diaspora, it is just members of the diaspora doing these things.

Lucie dos Santosová da Silva:

OK, and is the diaspora active in negotiation in cooperation with politicians in Yemen?

Marwa Baabbad:

You can say there are people who are, because they still have connection to the process and certain parties. But they have left the country because a lot of Yemenis are now exiled, right? So, there are people who are still engaged within the politics and the internationally recognised government. Lot of government members are not based in Yemen anyway. Some of them are in Riyadh and other places.

There are no official negotiations that happens with diaspora officially engaging in this conversation, right? So, there are people who are engaged with those politicians but not necessarily in an official way. Those who are engaging in this live outside the country.

Lucie dos Santosová da Silva:

How do you think diaspora could increase its efficiency?

Marwa Baabbad:

That's a good question, I think there needs to be more conversation within the diaspora community itself, to bring thoughts and efforts together. It would be good to see more cooperation between the diaspora groups and organisations working in different countries to share lessons learned and to engage the community in a more of an active way to help. I think that would be really useful, especially from a humanitarian point of view. There are efforts happening, but it's like scattered.

So, try and bring it together would be really good, but I don't know to what extent that is realistic to expect of people. I think talking more and bringing diaspora voices to a collective would be useful. At least those who like stand on the same side together would be helpful.

Lucie dos Santosová da Silva:

Do you think that the activity of diaspora has any significant effect on the situation in Yemen?

Marwa Baabbad:

Remittances so the money that diaspora send to Yemen to their families and friends has a significant effect in in terms of the economy and humanitarian situation. I don't remember the exact percentage, but it is a high percentage of what Yemenis get lately. Many

people are not receiving salaries and have not been receiving their salaries from government institutions since the beginning of conflict, lot of people lost their jobs and also there is a high level of inflations.

So, this kind of money and the support does make a huge difference inside the country in keeping the economy afloat and keeping the families fed, you know bringing food to the tables.

So, in that sense I would say yes in a huge way. But also, I wouldn't say significant because if you compare it to NGOs or what governments can bring, it is insignificant, but from how the diaspora mobilise. I think yes, there is a good effort to try and bring in a positive role, but I think the significance of it is yet to be studied and highlighted. However, the financial part is very obvious, and it is well documented because of the transactions and banking that happens as a result.

Lucie dos Santosová da Silva:

My last question is, should the diaspora play part in the post-conflict reconstruction of the country?

Marwa Baabbad:

Yes, those who are relevant can be involved. I think they will be because I don't think it's a choice. Yemen will need to be rebuilt and the government doesn't have enough resources to do that. No matter how much we get funding from outside resources, everyone will need to ship in. That already has happened. For example, in areas where Houthis attacked and were then pushed out, like Aden. You will find that a lot of families were able to rebuild their homes or fix some of the damages that happened as a result of conflict. They could do that through funding that came from their diaspora families or diaspora community fund raising in general. So, it is kind of happening already. I expect it will still continue to happen, because Yemen needs that, and the diaspora feels a sense of obligation towards it. But the size of it will depend on when that happened and the world economy would affect that as well, because a lot is changing for everyone.

I think they should be part of it and they I think they will be part of it.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you very much for your time.

Příloha č. 3 – rozhovor se Sabinou Addailamy, tento rozhovor byl pouze písemný, 24. 3. 2022

Lucie dos Santosová da Silva:

Můžete prosím představit svoji organizaci Pomůžu jak můžu?

Sabina Addailamy:

Organizace PJM vznikla právě pro Jemen, aspoň zatím. Spojila jsem se svojí kamarádkou Radkou, která dříve pracovala pro OSN v Jemenu. Jemen si zamilovala a chtěla zemi pomoci. Na začátku jsme rozdávaly potravinové balíčky rodinám v nouzi v mém sousedství. Největším problémem byl hlad, a tak jsme přemýšlely, co dál a rozhodly jsme se otevřít Kuchyň. Ta funguje od podzimu 2019.

Do projektu se zapojily další kamarádky a společně jsme založily PJM. Naše kuchyň denně vydává teplé jídlo 170 lidem v nouzi. Holky se starají o veškerou práci a já s rodinnou řídíme chod kuchyně. Do budoucna bychom chtěli pomáhat dále i jinými projekty.

Lucie dos Santosová da Silva:

Jaká je v současnosti humanitární situace v Jemenu?

Sabina Addailamy:

Nejhorší od druhé světové války. Více než polovina obyvatel Jemenu je na pokraji hladomoru (kolem 24 milionů lidí, z toho je 13 milionů dětí), 11 000 dětí přišlo o život od začátku války, 2 miliony dětí trpí podvýživou.

V médiích se píše, že Saudsko-emirátská koalice zasahuje pouze vojenské základny, to ale není pravda, zasaženy jsou i nemocnice, školy, letiště, přístavy, továrny, silnice, mosty, historické památky, vodárny, elektrárny, telefonní centrály, a hlavně domy civilistů. Tím pádem více než polovina nemocnic není funkční a těm které fungují chybí základní vybavení. Přes 2 miliony dětí jsou bez vzdělání, buď si ho nemůžou dovolit nebo byly jejich školy zničeny. Důchodcům a státním zaměstnancům nedostávají přes 5 let důchody a platy.

V současné situaci musí Jemen dovážet benzín (i když má vlastní), protože se zpracovává na Jihu. Jih je teď pod okupací Saudské Arábie a Spojených arabských emirátů. Lodě s dováženým benzínem se neustále blokují, a to způsobuje nedostatek a také přerušované dodávky elektřiny. Elektrárny byly zničeny na začátku války a elektřina je nyní

zajišťována soukromými podnikateli, kteří si pořídili velké generátory a zásobují svoje čtvrti. Samozřejmě za mnohem vyšší ceny, které ještě stoupají, kvůli výpadkům dodávek benzínu. Také se používá solární energie, ale tu si nemůže dovolit každý. Hodně lidí muselo odejít ze svých měst, která byla rozbombardována a přesunuli se do hlavního města Saná, kde je snazší najít pomoc.

Lucie dos Santosová da Silva:

Je podle Vás diaspora (Jemenci, kteří žijí v zahraničí) aktivní?

Sabina Addailamy:

Podle mého názoru je diaspora aktivní. Určitě se nejvíce zaměřuje na kulturní akce a udržení jemenské kultury v zahraničí. Myslím si, že Jemenci, ať už žijí kdekoliv v zahraničí, vždycky žijí podle svých zvyků a snaží se neměnit víc, než je potřeba, např. zařízení bytu, jemenské jídlo, na které byli zvyklí, způsob oblékání a další zvyky. Mladší generace už je možná jiná, ale já mluvím o tom, co jsem viděla ať už v ČR nebo ve Velké Británii.

Diaspora pořádá časté demonstrace proti válce v Jemenu, zapojuje se v médiích a pořádá akce, aby informovala veřejnost o dění v Jemenu. Obzvláště v prvních 2-3 letech se o válce v Jemenu nikde nepsalo.

Lucie dos Santosová da Silva:

Komunikuje a spolupracuje diaspora s jemenskými politiky a s politiky západních zemí?

Sabina Addailamy:

O tom moc informací bohužel nemám. Určitě nějaké pokusy byly, ale myslím, že časem se snížilo nadšení a vůle. Je opravdu smutné vidět, jak je celý svět slepý k tomu, co se děje už 7 let v Jemenu, omezování lidských práv, válečné zločiny, a hlavně trpící děti.

Lucie dos Santosová da Silva:

Spolupracuje diaspora s dalšími aktéry např. nevládní organizacemi?

Sabina Addailamy:

Jemenci, kteří žijí v zahraničí pomáhají spíše v menších nevládních organizacích, často založených právě jen pro Jemen. Pořádají veřejné sbírky na určité projekty nebo na pomoc určitým oblastem. Hlavně ale všichni podporují své rodiny v Jemenu. Musím, ale

podotknout, že Saudsko-emirátská koalice, a nejenom oni, nastavily složité podmínky a překážky pro jakékoliv převody peněz, jak přes banky, tak i úřady.

Lucie dos Santosová da Silva:

Jsou podle Vás Jemenci, kteří se organizují v zahraničí (zejména ve Velké Británii) jednotní?

Sabina Addailamy:

Je to hodně těžké posoudit, ale buď jsou proti Saudsko-emirátské koalici nebo proti Hútiům nebo proti oběma. Myslím, že většina se ale shodne na tom, že válka a utrpení musí okamžitě skončit. Jakékoliv vnitřní konflikty si vyřeší sami. Jemenci si zase chtějí sami rozhodovat o své zemi, bez nátlaku cizí země.

Podle mého názoru všichni jednotní nejsou. Záleží hodně na generaci, jestli do zahraničí odešli ještě v době, kdy byl Jemen rozdělený nebo mladší generace studentů v zahraničí. Záleží na jejich politických názorech a z jakého regionů pochází.

Lucie dos Santosová da Silva:

Myslíte si, že aktivity diaspory mají na situaci v Jemenu nějaký výraznější vliv?

Sabina Addailamy:

Myslím si, že kromě toho, že se lidé ve světě velmi pomalu, ale přece dozvídají o zločinech a nespravedlnosti v Jemenu, diaspora žádný vliv nemá. S každým dalším rokem, co trvá konflikt a celá situace se zhoršuje Jemenci ztrácí naději, že válka vůbec někdy skončí a bude lépe.

Příloha č. 4 – rozhovor s Al-Majali Solenn, rozhovor proběhl 26. 3. 2022

Lucie dos Santosová da Silva:

Can you please introduce yourself?

Al-Majali Solenn

Yes, I'm a PhD student of anthropology and I am currently doing research on Somali and Yemeni refugees in Jordan, and I am focusing on the processes of exclusions from the host country of Jordan. I'm also looking at their daily social abilities with the host Jordan community and their daily social abilities with each other. What are the cultural dynamics the ethnic dynamics etc. I'm not really, focusing on Yemeni political elites in Jordan, but for my research it was also necessary to look in a broader vision in the different actors of the diaspora.

Lucie dos Santosová da Silva:

So, my first question is, do you think the diasporas are generally significant or influential actors in the Middle East?

Al-Majali Solenn:

Yes, I mean the Arab diaspora have always played a big role in different perspective, in terms of financial remittances back to their communities in the countries of origin, but also regarding social dynamics, political perspective and cultural dynamics.

If we look at the different diasporas of Middle East, we can say that they maybe have a bigger role than the communities in the country of origin. If we look for example at the Lebanese diaspora, the Palestinian diaspora but even the Yemeni diaspora. They have always played a big role of in terms of giving back to the community of the country of origin or also by transforming the social norm, the social relations of the people back in the country.

For the case of Yemenis since the 19th century Yemenis abroad have always played a big role in the different political transformation of Yemen. If we talk about the diaspora, the Yemeni diaspora in East Africa, in East Asia, in the Gulf countries, in England and in the USA, they have always played a big role in in political transformation. If we look also on the Yemenis in in Egypt, they were part of the revolution they contribute to the transformation of the political system in North Yemen.

Starting the British colonisation of Aden in South Yemen, the Yemenis who were in the UK at that time, they also played a big role during the fall of the British colony in Aden, South Yemen, you know?

And if we look at the case for example of the Yemenis in East Africa. Yemen had the strong link with East Africa. If we focus on return of the Yemenis to South Yemen in the 90s, when war started. In East Africa, they also they contributed to social reconfiguration of the Yemeni society and social norms also creating identity for these migrants.

Lucie dos Santosová da Silva:

And in the protest during the Arab Spring?

Al-Majali Solenn

During the Arab Spring the diaspora played really big role in mobilising the citizens of their country against different regimes.

Two weeks ago, I was talking to the representative of the Yemeni community in the US, he was born in Yemen, but he travelled at very young age to the US. He told me that at this moment he really felt that the Yemenis abroad, the Yemeni diaspora was really unified. Try to bring new dynamics during this time. This is a very important time for Yemenis. In 2011, 2012 they played really big role in mobilising their citizens there and in the country.

For Yemenis abroad it was possibility to contribute to the movement of the Arab Spring. I mean, not so much in the Arab countries because of the lack of free speech in different kinds.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you for your answer. Last week marked seven years since the International Coalition's involvement in the conflict. Are you observing any chances within the diaspora since then?

Al-Majali Solenn:

It depends on the on which communities abroad you speak about, because when we talk about diaspora especially about the Yemeni diaspora, it's not a unified diaspora. It's not one community. So that's why, we have different policies of the host countries.

For example, I'm focusing on Yemenis in Jordan and since the intervention of Saudi Arabia the Yemenis were not as free as before to talk about the conflict on social media as Facebook and Twitter. They were not as free as before because when you have a big power, powerful country as Saudi Arabia taking part of the conflict.

We see a big transformation of the mobilization of the Yemenis abroad. Especially in Jordan, because Jordan was also taking part of the coalition beside the Saudi Arabia. I think it can be symbolic moment of the mobilisation of diaspora, reducing the possibilities of mobilisation of Yemenis abroad, but it maybe it's not really the case.

For example, Yemenis in the US have space of freedom and even when Saudi Arabia took part in the intervention in April 2015. I mean it really depends on the policies of the host countries and their possibilities of free speech.

Lucie dos Santosová da Silva:

I am focusing on Yemeni diaspora in Great Britain. Does the diaspora cooperate with other actors e.g., non-governmental organisations?

Al-Majali Solenn:

Of course, at the beginning of the conflict Yemenis quickly took part in humanitarian services, humanitarian initiatives. I mean in local and international NGO's initiatives. It's totally the case for Yemeni diaspora. We have countries like Jordan where we can find many NGOs since the Syrian crisis, but also, the Yemeni crisis.

So, this was space for the Yemeni diaspora to work abroad but also to participate in the resolution of the of the conflict. Hereby members of very many committees, journalist, activists and a lot of women starting to work in NGOs, civic organisations to contribute also to the political party participation of women back in Yemen. There were also cases of Yemeni migrants and refugees, but for them, the diaspora is still not really active. They are more likely to work for resolution of the conflict.

Lucie dos Santosová da Silva:

Is the diaspora active in negotiating with politicians in Yemen or with these in exile? For example, Yemeni president Hadi is in Riyadh.

Al-Majali Solenn:

As you said, the President of the international recognised government is still in Riyadh in Saudi Arabia. Since the Yemeni political actors are abroad, it means that the space political negotiation is open for Yemenis outside the country. Now most of the political negotiations are held outside Yemen. As you said in Saudi Arabia, but also in Jordan, Amman, there were many meetings. Negotiation between Houthis actors and the international recognised government of Yemen, but also members of big tribes in Yemen.

Also, when you look at the new destination of Yemenis exile countries, we have now new places also of the Yemeni diaspora such as Turkey. Turkey is now the main country hosting the members of the Yemeni Islah party.

The conflict also created new spaces of political negotiation between the different actors of the conflict. We don't have one actor; we have several different actors with different visions.

So, if we look at the geography of the Yemeni conflict, we have now different countries with unified political actors depending of course on the policies of the host countries. But if we look at the Yemenis in Turkey, because of the political environment in Turkey. It was easier for members of the Islah party to travel to Turkey.

For members of the GPC party, it was easier to travel in Egypt because of the old links between North Yemen and Egypt. It is a familiar destination for them, Yemenis were always travelling to Egypt or even also to Jordan for medical treatment, but also political meetings.

So, we have a new exile destination for political mobilisation, but also old countries that used to have historical relations with Yemen.

Lucie dos Santosová da Silva:

Is the diaspora active in negotiating with politician in the host country? Do you know something about the negotiation between diaspora and British politicians?

Al-Majali Solenn

As I said before, it really depends on the host country that you are looking at. Because they don't have the same space of free speech and the same space of political activities.

For example, in Jordan, it's really difficult for the Yemenis to even if they are being more active. Jordan is also a country that is always a bit between peace and war. So, they don't have the same freedom such as the Yemenis in the US or the UK.

Regarding your question, with the British Government. Actually, this morning I was reading a thesis of a student of a PhD student who wrote his thesis on the on the Yemeni diaspora in the UK. So, if you want, I can put you in contact with him if you are interested. Yeah, maybe it will be useful for you.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you, that would be helpful. Do you think the diaspora is capable of influencing Yemeni politicians?

Al-Majali Solenn:

I think again it depends if we're talking about the political elites or the citizens themselves or the migrants. The Yemeni society is really divided society, with elites and single men workers. For example, in Saudi Arabia we have maybe 2 million of Yemenis, single men workers, so of course in their case they don't have any possibility of influencing the result of the Saudi intervention in Yemen. But if we are looking at the political elites there is a space for negotiation with the external countries.

It also depends on their political affiliations and their governorate of origins. I mean if you are a Yemeni from North Yemen let's say from Sada, so from Houthi controlled area, it may be more difficult for Yemeni politician to have negotiation with Saudi Arabia.

So, for this question I don't have a clear answer.

Lucie dos Santosová da Silva:

In your opinion is the diaspora cohesive?

Al-Majali Solenn:

We cannot say that the Yemeni diaspora is unified.

Firstly, because of the different policies of the host countries and because with the different historical links between the host country and Yemen. So, it doesn't create the same communities, the same dynamics in the communities.

We observe strong divisions between Yemenis, regarding the divisions between North Yemen and South Yemen. We have clear division between these two parts of the country. We also have a strong political division because of the different political opinions of the Yemenis. We cannot say that there is one Yemeni community in the UK or one Yemeni community in the US.

For example, in your thesis you can say that we can see that the diaspora is not unified because of the different host countries, destination, host countries policies. But also, within the countries there are always different groups of Yemenis trying to define themselves in a different way, because of different political affiliation, because of a coming from specific governate in Yemen.

I want to say that it's important to look to very precisely to these different political division or regional division, but also rational divisions. We also have Yemenis with Jordan background, with Somali background so there are lot of divisions and fractions among the Yemeni community itself and in the different countries.

Lucie dos Santosová da Silva:

My last question is do you think that the activity of the diaspora has any significant effect on the situation on the conflict?

Al-Majali Solenn:

I'm not sure how we can answer this question. We have two dimensions or two perspectives. We have the one looking at the humanitarian initiative of the diaspora, and it must be an unpolitical or distanced from the political perspective. In fact, humanitarian activities and political activities are in the Yemeni conflict very related. They are very related notions.

I mean now the political spaces of the diaspora have more effect to push the actors to contribute to the resolution of the of conflict. But again, it really depends on which country are we focusing on.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you very much for you time and the contacts on other researchers.

Příloha č. 5 – rozhovor s Mohammedem Sharqawi, proběhnul 7. 4. 2022

Lucie dos Santosová da Silva:

Hello, can you please introduce yourself?

Mohammed Sharqawi:

My name is Mohammed Sharqawi. I have a PhD in sociology. I made research on the Yemeni community in England. I worked on their political engagement towards Yemen and the concept of community, how they build their own community on which basis and so on.

Lucie dos Santosová da Silva:

Do you think diasporas are generally significant or influential actors in the Middle East conflicts?

Mohammed Sharqawi:

I don't think so. They tried to get involved, but they had a hard time following what is going on inside their country.

For example, Yemenis have been following from exile the chaos and the conflict in their home country. What happened in Yemen had very bad impact on the community in England itself. You had different political tendencies and longings. Mainly there are regional belongings and political tendencies were the same. The idea that I had when I graduated was that the community was unified, but when the conflict started, I realized that it was not as unified as I imagined. They started to split.

So, the conflict not only affects Yemen but also import the conflict to England, but of course, it was not as chaotic as it was in Yemen. I am saying this because they still see each other, most of them live in the same areas, some of them are married to Southerners or married to Northerners and so on.

I also have to say that in England you will not find Houthis or sympathizers with the Houthis as you can find to either in Yemen or other countries. I met some of them, but it was a tiny minority. They weren't Houthis but they were sympathizers and defenders.

Lucie dos Santosová da Silva:

What do you think are the main divisions within the Yemeni diaspora in Great Britain?

Mohammed Sharqawi:

So, I mentioned the regional divisions Northerner - Southerner. These are the two main blocks that's in the diaspora. Politically most of them are still impacted by the Civil War in 1994. In my opinion the biggest part of the conflict in England is that they have not settled this conflict in their minds, and this is mainly what is still impacting them today. The conflict from 2015 until nowadays it's in continuity with what happened in 1994. And the new conflict was an occasion for them to remind their communities, their people what happened in 1994. That they were right in 1990 and 1994. I mean 1990 because some of them in my interviews said that they didn't want the unity with the North, but the political regime that was in the South didn't listen and they maintained unity with the North. In 1994 they were also right and fought for their independence. The Southerners for example, joined the Southerner associations which are based in England.

So, 2015 was also an occasion for them to say: See back days we were right. So, the main division is North – South.

Within the South you have some socialists because the political cadres had flown to England as refugees. They were involved politically in Yemen within the Socialist Party. Some of those socialists said that they didn't want to be socialist anymore. That they want the independence of the southern part of Yemen and to get back to the frontiers of 1990. In the northern part you have a little minority, which agrees with the Houthis and what they have been doing in Yemen since 2015.

The Northerners weren't as politicized as the Southerners and I could understand it, because the Southerners in their interviews they used to get back to the political conflicts that happened in Yemen and 90s and the war in 1994. The construction of their narrative was mainly based on these important events.

Lucie dos Santosová da Silva:

Yemenis are the longest established Muslim community in UK. Is it advantage for the diasporic activities?

Mohammed Sharqawi:

Not really, some of them know the story of their immigration to England and they are proud of it. It doesn't really have an impact on their activities or the size of the community, on the money that they can get to make things happening in their community or in their associations. So no, it doesn't have an impact.

Lucie dos Santosová da Silva:

Can you tell me more about the mobilization of the diaspora?

Mohammed Sharqawi:

Their mobilization had two phases. In their mobilizations from 2010 until 2014 you can find many young people from the Yemeni community trying to get involved in the affairs regarding development and poverty in Yemen. They were really trying to do something for their home country.

In 2011, the year of Yemen Revolution, suddenly Yemenis in England started to rebuild their links with the home country and the best way to rebuild those links was to start an association and to try to do something for their country. So, some of them were gathering food relieve send it back home. Others were trying to follow and relay the information what's going on in Yemen within the Yemeni community in England on Facebook. They gathered together and talked about what's going on in Yemen, and so on. That was the period from 2010 to 2015.

When the war started or maybe a year or two years before the war, you had the National Dialogue in Yemen. The thing was to find a successor to the following regime of Saleh and many Yemeni parties, and the young movements took part in this dialogue, trying to find an outcome for this. But Houthis were not part of this dialogue, and they rejected it. So, they started to work to get mobilized and walk towards the capital to take control of the Sanaa, the capital city. Starting from this event you started to see within the Yemeni diaspora in England political divisions.

We start seeing the reaction of the neighbouring countries such as Saudi Arabia and the Emirates. The war started. You could find some of the Yemenis that I interviewed didn't want to get to Saudi Arabia mad, Yemen should keep their good relations with its

neighbours. Others were saying that no, the aggression came from them, and we are Yemenis leave us alone.

Lucie dos Santosová da Silva:

Is the diaspora active in negotiation with the politician in Yemen or in the United Kingdom?

Mohammed Sharqawi:

I don't know, but I can say that in my field work I kept following some of the most active ones. One of them was spokesman of the Anshar Allah in England, based in Sheffield. He has a Twitter account; Facebook account and you can see him every now and then on Almasirah the Houthis TV or on Arabic channels. He was presenting this party, or this tendency. Another one who claimed that he was the spokesman of the Southerners, who want secession from Yemen. So, these two men are based in England actually.

When I started my interviews, I also met with one man who was the former minister in southwest region. When he arrived in England in 2014, he claimed on the BBC channel that he withdrew from the government, and he wanted to join the opposition and so on. And today he is still a minister. He had two different ministries in Hadis government and it's still active as part of the government. I can't say if he is still living in England or joining his government in Saudi Arabia, because he cannot enter Yemen.

So, these are the main figures, but I can't say if they took part in negotiations or not.

Lucie dos Santosová da Silva:

Does the diaspora cooperate with other actors for example nongovernmental organizations?

Mohammed Sharqawi:

Yes, and especially before 2014, 2015, when the revolution started some of them joint NGO's, which were based in Yemen trying to help.

Some joined NGO's and others formed their own NGO. When I wrote in England, I tried to get in touch with them and I succeeded. I was in touch with them but only by email, but I couldn't really meet them in England.

You have an association, NGO's website in the UK, the ones which are registered and most of them were not recognized anymore, simply because, they didn't send their papers at the right time. I remember that those who were involved in the relief organizations and development organizations, took part several times in talks and meetings within Chapman House which is a very powerful think tank.

There's another organization called the British-Yemeni society and many of them are part or follow their activities. It's also a place where they can meet with other Yemenis, Yemenis with other belief and tendencies.

Lucie dos Santosová da Silva:

My last question is, do you think that the activity of the diaspora has any significant effect on the situation in Yemen?

Mohammed Sharqawi:

I cannot say it, but it affected the community itself in England. I'm positive about it because I've seen it on my own eyes. I met with people who were being critical and having hard opinion about people that they used to gather with, see either in the association or in the street or in different shops owned by Yemenis there. Just because they came from the northern part of Yemen and the others from the South, they started to give this very bad opinion about each other, but mainly coming from the Southerners on Northerners and not in the opposite side.

The Northerners then used to acknowledge what the North did in the South was bad. But at the same time, they didn't really question the unity of Yemen. Some of them said, well if they want their independence back so be it. So, you have a really different opinions, but as soon as the conflict started and many months before the conflict started in 2015 people started to get split off in their community and it has a very bad impact on the on their associations, which are no fund. These associations been there for 30 years. So, we're talking here about historical associations impacted by the conflict, associations that used to gather Northerners and Southerners.

The conflict has a bad impact on the community itself, but on the conflict of Yemen no.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you very much for your time.

Příloha č. 6 – rozhovor s Marine Poirier, rozhovor proběhl 25. 5. 2022

Lucie dos Santosová da Silva:

Good morning, can you please introduce yourself?

Marine Poirier:

Yes, my name is Marine Poirier. I am a researcher at the French Institute for Studies in Middle East. I'm a political sociologist and I've been working on Yemen since 2006.

Lucie dos Santosová da Silva:

To begin with, can you tell me more about the mobilization of the Yemeni diaspora?

Marine Poirier:

Well, I don't use the word diaspora in my research, but I work on the political mobilisation of former regime elites that are abroad. That have fled Yemen since the beginning of the war or during the conflict at different timings and I try to understand how they continue to mobilise politically as a group, as political actors, as parties, as institutions. For example, as a member of Parliament when the political activity is forbidden or very much controlled. Not only this, they also don't have the right to mobilise as a parliament abroad. In the Yemeni case the Parliament is only allowed to convene in Yemen and not abroad.

So, I work on this kind of mobilisation which is a very specific segment of the Yemenis abroad. I don't use the words diaspora or exile because they are not refugees. Most of them are not asylum seeker and they are looking forward to going back to Yemen, and they still go back to Yemen. Where they have their families, where they have their houses. They are still members of a government that consumes 2/3 of the territory, so they go back. It's not like a big rupture. When we think of diaspora, we think people that maybe cannot go back or at least when we think of political diaspora. So, in the case of the Yemenis, they are here temporarily. And a lot of them have started going back with the latest changes with the presidential council etc. That happened a month ago.

Lucie dos Santosová da Silva:

So, you are doing research on Yemeni political elites that are currently abroad. Can you tell me something about how these political elites cooperate with other actors, e.g., nongovernmental organisation?

Marine Poirier:

There are the international organisations such as the United Nations or we could say all the UNESCO and also The Gulf Council of course is very important. It's a main actor alongside the UN in organising a company negotiations and peace, dialogue between the Yemeni actors. There is a special envoy of the UN. Also, we could say, EU ambassadors, the Gulf countries ambassadors, US ambassadors or the G8 ambassadors. They play an important role and of course these elites are actively in contact with these actors. Today, political elites abroad their capacity to act or their legitimacy is too much dependent on international recognition, right? They have left their country. Their legitimacy or authority is very disputed in Yemen. I mean, it's been 7-8 years now.

Since they left Yemen a lot of them have reorganised their activity. One Senate member told me that his activities shifted towards the international relations, 75 % to international and only 25% towards the interior.

So, generally speaking, he meets with international actors like the UN diplomats, but also with think tanks that work alongside the peace process or with nongovernmental, but of course, tightly political organisation, like Berghof foundations and other organisation of research.

That is in Cairo, I don't know about other places, but I imagine it's very much similar. They've spent most of their time meeting with counterparts. It's a way of showing or proving that you have authority and it's something they very much showcase in the media after.

So, of course, they have very close contacts with these organisations, international political organisation and people in organisation in instrumental in the peace process, right? Then there are Yemeni NGOs abroad working for the refugee community or helping people launch new business.

I believe, the Yemeni politician have had few contacts with these organizations. But because they are not political actors, and I don't focus on that in my research.

Lucie dos Santosová da Silva:

Are these elites active in negotiating with the politicians in the host country? For example, with Egyptians counterparts.

Marine Poirier:

I have very little knowledge about this. It's very little addressed in the media and what we could see is only very formal visits and declarations. There are mostly informal meetings. Egypt supports the internationally recognised government. And supports in general the Saudi led coalition intervention in Yemen, I'm not sure Egyptians are in centre of the negotiations. Of course, the political elites here are keen to maintain very good contacts with their Egyptian counterparts, and some of them have known, for example, as Members of Parliament or as former ministers they met so. They still have these kinds of connections and relationships.

Egypt is central in a lot of other regional conflicts or has a role in mediation of these conflicts. I believe in Yemen case It's more the Gulf countries that played this role. Egypt has been the largest destination for Yemeni political elites and economical elites. There's a lot of opportunities for investor to invest in real estate, so there's a lot of cooperation on these levels actually.

Lucie dos Santosová da Silva:

Can you tell me something about how the elites cooperate with politicians in Yemen?

Marine Poirier:

It depends on who you mean by these elites. They are politicians, they left Yemen at very different timing. They make real effort in in in keeping up, you know, with the connections inside, but it's a bit complicated. Imagine having contact with your counterparts that are still in Sanaa. They are very keen to states that they continue to have strong connections with their fellow. I mean this is true for the GPC¹⁰⁰ leaders from the ruling party leaders. It's much less true with the Islamist party¹⁰¹.

Leaders who have left the Houthi controlled areas and have little contacts with these areas. But otherwise, if you look at the rest of Yemen and the areas that are formally, officially controlled by the internationally recognised government. There are lot of links, and

¹⁰⁰ General People's Congress je jemenská politická strana, kterou založil bývalý prezident Sálíh.

¹⁰¹ Al-Islah party

the use of social media platforms helps a lot. I mean they are in constant communication; they call etc.

Yes, they continue to solve problems for local people. They send the money and few of the politicians have been able to visit. And I think this is going to grow.

If we are looking in the direction at least ministers will be based in Aden. Being in Yemen will help to strengthen the links with the locals. All the people who did not leave. But there is lot of people that left and then they came back. There is lots of movement between Egypt and Yemen. And that keeps up the connections.

Lucie dos Santosová da Silva:

Are the political elites capable of influencing the recognised government foreign policy?

Marine Poirier:

Yes, there are links. I mean, the Foreign Minister is a former was US Ambassador for Yemen. So, he's a very known person who has a lot of connections with Yemenis abroad. He's been living in Riyadh for years. But I don't know to what extent he makes a foreign policy on his own.

I mean, what is the capacity of the Yemeni government to design a specific policy. It's so linked to Saudi Arabia and the Emirates, it's not like they are independent on this subject. So, the role of other Yemenis abroad even elites support in shaping decision making is very limited.

First of all because there is very little decision making to take in the war. I mean there is no foreign policy. There is very little politics of this kind because today the aim is to secure an internationally friendly environment for this government to have access to resources. Their capacity to act in Yemen is completely dependent on having the funds. For example, they might want to support Russia, but they could not. They depend on their European or US donors, so they have to keep their allies.

Lucie dos Santosová da Silva:

My last question, do you think that the activity of these elites has any significant effect on the situation in Yemen?

Marine Poirier:

It's difficult to say. Some business elites, but also ordinary Yemenis, they provide support for Yemenis in Yemen and that's important. We could say that what they provide for the Yemenis today is very limited to compared to their resources. There is a lot of anger within Yemeni communities abroad and inside Yemen. About the fact that these elites have secured their future and their families, and their children go to great universities. They have bought apartments abroad.

There are people that became rich thanks to the war. This is very much denounced in the media and in general within the Yemeni population and even within elite circles. But some of these people support their region and communities back in Yemen. I mean, it's outrageous to see difference between the level of living of some people here in Egypt, some Yemenis. I found people have really gained a lot of resources. I mean, it's incredible. How much money the Gulf Council countries pour Yemen, and especially within political circles.

But it's hard to give straight answer to this because lot of elites are frustrated because they have the impression, they cannot do anything anymore.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you very much for your answers and your time.

Příloha č. 7 – rozhovor s Abdulem Galil Shaifem proběhl 19. 7. 2022

Lucie dos Santosová da Silva:

Good morning, can you please introduce yourself?

Abdul. G. Shaif

My name is Doctor Abdul Ghalil Shaif and I'm the chief executive of ACT. Aspiring communities together that used to be the Yemeni Community Association.

Lucie dos Santosová da Silva:

Please tell me more about ACT activities.

Abdul. G. Shaif

So, in the Yemeni Community Association now it's called ACT, Aspiring Communities Together. We provide services to Yemenis that live here. So, for example, we look at things like housing, education, racism, all the issues that they would face. They would come and see us at ACT, and we would give them a service. We would work through with their problem and try to resolve their issues. But we also provide basic services like community language school in Arabic, where we teach the kids the Arabic language, we have a healthy living centre specifically for women. The women can come in have their own space, comfort zone. In order to do some healthy living classes. Understand a lot about things like diabetes and many other health issues, cancer and whatever.

We have a healthy living centre; community language school and we have an advice service. These three elements are core to the service that we provide to members of Yemeni Community in Sheffield.

Lucie dos Santosová da Silva:

You are Chairman of Friends of South Yemen. Can you please tell me more about this organization?

Abdul. G. Shaif

Friends of South Yemen was an organisation set up two years ago to give the base politicians and the international politicians an idea of South Yemen. Its history, its culture,

its way of life, its people, their aspirations and the difficulties they are facing during the war, which has taken over seven years ago.

Lucie dos Santosová da Silva:

Does the Friends of South Yemen cooperate with other organisations, for example with British Yemeni Society?

Abdul. G. Shaif

Yes, we link with the members of the British Parliament, we link with the Yemeni British society, and we link with the organisations in South Yemen that are working towards the establishment of a South Yemeni state. We also have links with the United Nations and the European Union.

We send our newsletter monthly to these organisations and these individuals, so they can have more understanding of South Yemen.

At the moment, the international community and the regional community are more looking at the way to stop the war in Yemen generally, rather than the establishment of a South Yemeni state. But because Ansar Allah or the Houthis have taken over the North of Yemen. It seems logical that the end peace settlement could result in a South Yemeni state. Because I cannot personally see how the South Yemenis will be able to join hands with the Houthis or Ansar Allah in the North, to actually stay in one Yemeni state.

So, I think the options are either we have a two regional solution, where the South becomes one region and the North another region and there is some centralised form of communication between the two or we have a two separate states. That is what we're calling for as the central state in the South.

Now, the South used to have a state before 1990. But in 1990 they went into an amalgamation of the two countries. In a way that many people thought that might work, but it eventually didn't work because there was not enough focus on how the new state could work.

So, the experiment for the past 33 years of Yemeni unity has failed to achieve anything. In fact, it resulted in two wars one in 1994 and one in 2015, which we're still having now.

Consequently, the majority of people in the South would want their own state.

Lucie dos Santosová da Silva:

Can you tell me more about cooperation with politician in the UK? You said earlier that you cooperate with members of British Parliament? Do you cooperate only with one party or from different political parties?

Abdul. G. Shaif

We work across parties. We work with both the Conservatives and the Labour Party in the same way as when we communicate information to the United States, we do it to the Republicans and the Democrats.

We appeal to anyone that might support Yemen, but also to give them an understanding of what the issues are in Yemen, because people see just a war, but they don't see the underlying issues.

One of the underlying issues is the fact that people have come to a conclusion that unity of Yemen has failed and that we need to look at another way of running Yemen. We've been very active in giving this information to these politicians, so they can be equipped with the information necessary. They see Yemen under a humanitarian disaster and the war which we all agree, but unless you have a proposal and the solution, you're not going to be able to resolve that problem. So, we put forward a proposal of how the Yemen situation and this complication can be resolved through a two-state solution. Starting with a two-reason solution, and I think you'll find that on our website the proposal that we've made and then on our Facebook page if you're going to it, you'll see the proposal in detail.

Lucie dos Santosová da Silva:

Do you cooperate with the Southern Transitional Council in Yemen?

Abdul. G. Shaif

Yes, we have good communication with the Southern Transitional Council. Although we are independent, we agree with them on their aim for getting the southern state. We have good communication with Andrew Zubaidi, who's the leader of the Southern Transitional Council.

Lucie dos Santosová da Silva:

Can you tell me more about the mobilisation of Yemenis in Britain?

Abdul. G. Shaif

It's not difficult to mobilise South Yemenis around the issue of a southern Yemeni state. I would say that 95% of South Yemenis want an independence. If there was a referendum in South Yemen, you'll most likely get the desired result. One thing that we've been requesting United Nations is to give us an opportunity to hold a referendum in the South, to show that people in the South want this state. But so far, we've not had any positive results from that, mainly because the West itself is focused on the war and the humanitarian disaster rather than the issues.

The United Nation hasn't really pulled its socks together to try and get a solution. They haven't been active and we're trying to get them to accelerate their diplomatic efforts to get a solution to the war.

Lucie dos Santosová da Silva:

Do you think that the activity of the diaspora has any significant effect on the situation in Yemen?

Abdul. G. Shaif

Yes, huge significance. This broader community has been affected greatly because their families are stuck in Yemen and require a lot of support from the Diaspora Committee. So much of the money that's been going in into Yemen has been through the diaspora communities whether it's the UK, whether it's in America, or it's in Saudi Arabia, Kuwait or Qatar. People have been sending money to support their families during a huge humanitarian crisis.

So, this is one area, the second area is that the diaspora community is very politically active. They're more active about the politics back home in Yemen than they are about the politics in the countries that they're living in, like the UK and the United States, everywhere else.

Yemenis are organised other through political parties in Yemen, or they're organised through their own self-help groups like the Yemeni Community Association. There they can come and have discussions about what's going on in Yemen and put forward solutions put forward ideas, but they have been affected their life has been taken over by the discussion on Yemen and their health and well-being has been affected hugely because of what's

happening in Yemen. Some of these diaspora people do go back and come, they go to Yemen and come back. They take some dangerous journeys just because they want to see their families.

So, the diaspora community is very well involved in the crisis in Yemen.

Lucie dos Santosová da Silva:

Isn't the British diaspora community exhausted from following the conflict? We have Covid crisis and in UK was Brexit. These are very tiring and unexpected situations.

Abdul. G. Shaif

I think people do feel there is hope for a solution. I mean, I'm quite pessimistic considering the circumstances on the ground in Yemen, but I think people do have hope. Yemenis are very resilient people, they've been there. It's old culture, five, seven thousand years old. I think the interference from outside Yemen, whether it's regional countries or whether it's the US and Britain that the interference inside Yemen hasn't helped. It should help, but I think it's made matters worse. Yes, because what's happened is that they support one group or another against one group or another, and in a sense, they've become complicit in the war and they're not looking objectively, and they are not looking for solutions.

Lot of interests are working together; I think not to forget as well that Iran is actively supporting the Houthis. I think that brings a different kind of politics into the whole situation. Saudi Arabia doesn't want Iran to have any influence in Yemen, because it's always been seen as their backyard. But there is Iranian influence in the process and that brings another conflict here. Some people think that this is a war between Saudi Arabia and Iran and the victims are the Yemenis who are dying every day in order to feed into that issue.

We're not in post COVID times, we have economic difficulties in Britain, there is Brexit, but I think the most important issue for diaspora community hasn't been these issues, it's been the war in Yemen. They've just managed to go by with these issues in the same way as many people in the general population up. But their main issue, their main worry and their main difficulty that has created difficult circumstances has been the war in Yemen, for these diaspora communities.

Lucie dos Santosová da Silva:

I have one more question. Since the beginning of the war are disagreements between southern and Yemenis and northern Yemenis become more significant or maybe better more frequent than before, or is the relationship more or less the same?

Abdul. G. Shaif

I think that there's an element of the people in the South who want to have independent South Yemen, and there are people now in the North who accept the fact that we might be better off in two states. But there are still people in the North, particularly the ruling regime that still wants unity. And the reason is because most of the resources are in the South in terms of oil and gas and ports.

The ruling regime in the North has always had an interest in that, and they feel that if the South does separate from the North, they would lose those resources. You've got to look at it geographically as well, the South is much bigger than the North geographically, and also less populated, while you've got 5,000,000 in the South, you've got 23 million in the North.

So, these people, these particular traders, investors and politicians in the North do see the importance of the South, then poses a sound to them, not in terms of ensuring that the South is better resource but ensuring that they're better results from the South.

So, I think that again is a fundamental problem, but there are solutions to that, and we put them forward. If you look at the proposal for the solution, we've actually said that economically, that there should be some relationship that ensures that the 23 million in the North are not left without. Many of these benefits from these resources that exist in South.

Lucie dos Santosová da Silva:

Thank you very much for your time and have a nice day.